

12. POMOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH ODRŮD JABLONÍ

Výběr vhodných odrůd pro extenzivní výsadby.

ADERSLEBENSKÝ KALVIL

Původ a rozšíření: Pochází z Německa, vznikla křížením odrůd Kalvil bílý zimní x Grávštýnské v roce 1865. U nás málo rozšířená.

Strom: Roste středně bujně, vytváří rozložitě koruny. V mládí žádá dobrý výchovný řez. Stromy dožívají jen středního věku. Plodí brzy, hojně, dost pravidelně. Hodí se jak pro zákrsky, tak kmenné tvary. Vhodný do zahrádek.

Plody: Střední až velké, nižší i vyšší, k temeni kuželovitě sbíhavé, kalvilovitě žebernaté, podobají se odrůdě Boikovo. Kalich je velký, ušty vztyčené, sedí v hlubší, pěti výraznými žebry vroubené jamce. Stopka je tenká, přihnuta, úroveň jamky nepřesahuje. Stopečná jamka je prostorná, šedě rzivá. Slupka je jemná, pololesklá, slámově žlutá, na sluneční straně s hnědočerveným líčkem. Dužnina je žlutavě bílá, velmi křehká, šfavnatá, příjemně sladce navinulá, jemně kořenitá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, může se pěstovat i ve vyšších, ale ne drsných polohách, před větry chráněných. Trpí silně strupovitostí i padlím. Žádá středně těžké, výživné a hluboké půdy. V těžkých půdách trpí rakovinou, v suchých půdách naroste jen drobné ovoce.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, co nejpozději, podtržené vadne. Dozrává v prosinci a vydrží do března. Vyžaduje vlhčí uskladnění. Upotřebení má jako stolní i kuchyňské ovoce.

ASTRACHÁN BÍLÝ

Původ a rozšíření: Stará ruská odrůda, která se u nás vyskytuje již vzácně ve starých sadech. Je známa pod různými lidovými pojmenováními, např. 'Ječniště', 'Žitnavka', 'Hrachůvka', 'Jablko ječmínkové žňové', 'Průsvitné', 'Skleněné' apod. Dříve byla značně rozšířena, později ji nahradila odrůda Průsvitné letní.

Strom: Roste v mládí bujně, později středně bujně až slabě. Vytváří menší, vzdušné, kulovité koruny, které nevyžadují tak častý průklest. Plodí brzy a vydatně, ovšem střídavě. Jako vysokokmen či polokmen se hodí pro domácí sady, louky a pastviny, pěstování ve tvaru zákrsky je méně obvyklé.

Plody: Středně velké, ploše kulovité, nepravidelného tvaru. Kalich je středně velký, špičatý, uzavřený, nachází se v mělké, nepravidelně zhrbolené jamce. Stopka je krátká a silná, zakončená silným kloubem, který poutá plod k plodonoši, plody málo padají. Stopečná jamka je středně hluboká, často prorezivělá. Slupka je jemná, ojíňená, na povrchu se hojně vyskytují bílé lenticely. Základní barva slupky je zelenožlutá, na sluneční straně bývá překryta nevýrazným červeným žlhaním nebo i rozmytou červení. Zastíněné plody zůstávají zelenožluté. Dužnina je čistě bílá, měkká, šfavnatá, chuti příjemné, navinulé až nakyslé. Charakteristickým znakem dužniny i slupky je tzv. cikadování neboli ledovatění (slupka a dužnina vypadají jakoby namrzlé, sklovité).

Odolnost a nároky na prostředí: Strom je vysoce odolný proti mrazu a proti rakovině, strupovitostí a padlím trpí dosti silně. Pro svou vysokou mrazuodolnost se dobře hodí do vyšších i drsnějších poloh. Na půdu není rovněž náročný, dobře roste i v půdách sušších, plody však rychleji moučnatí.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se od poloviny července až do začátku srpna, alespoň týden před uzráním. Plody vydrží jen několik dní, brzy moučnatí. Odrůda patří k nejraněji dozrávajícím, hodí se zvláště pro přímý konzum.

ASTRACHÁN ČERVENÝ

Původ a rozšíření: Stará ruská odrůda z Povolží, pěstovaná již v 18. století. Byla rozšiřována po celé Evropě i v severní Americe.

Strom: Roste v mládí bujně, později v růstu ustává. Ve školce roste silně a zdravě, poměrně rovně. Korunu vytváří kulovitou, později ploše kulovitou až převislou, středně hustou. Dobře obrůstá plodonosným obrostem. Plodit začíná středně raně, plodnost je v dobrých podmínkách pravidelná a hojná. Hodí se zejména pro kmenné tvary do polních sadů, lze pěstovat i jako záksek.

Plody: Střední až větší, ve velikosti značně nevyrovnané, tvaru kulovitě až ploše kulovitě, v oblasti téměř neporušené. Kalich je zavřený, dosti velký, úšty dlouhé, vztyčené. Kališní jamka je široká a mělká, nepravidelná, jemně žebnatá. Středně dlouhá stopka je umístěna v širší a poměrně mělké, paprskovitě rzivé jamce. Slupka je hladká a lesklá, z větší části překryta rozmytou karmínovou červení s výrazným žíhaným nebo mramorovaným líčkem. Slupka je nápadně namodrale ojíněná a poseta výraznými bílými lenticelami. Dužnina je bílá, křehká, šfavnatá, pod slupkou někdy narůžovělá. Chuť je sladce nakyslá, velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Strom je značně odolný proti mrazu, je proto velmi vhodný do vyšších poloh, nikoliv uzavřených. Nemá zvláštní nároky na půdu, v těžkých půdách však málo plodí a trpí rakovinou, naopak v půdách suchých poskytuje jen drobné ovoce, které padá a trpí červivostí. Strupovitostí je napadána méně než odrůda Astrachán bílý, ve vyšších polohách netrpí padlím. Strom trpí ve vlhku rakovinou a plody jsou velmi citlivé na moniliózu.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se koncem července až počátkem srpna, asi 10-12 dní před úplným dozráním. Doporučuje se sklízet nadvakrát, protože dozrává nestejně a ponechané plody se lépe vyvinou. Podtržené plody jsou kyselé, přezrálé velmi rychle moučnatí. Plody často hníjí již na stromě. Konzumní zralosti dosahuje krátce po sklizni a vydrží asi 2 týdny. Hodí se zvláště pro přímou spotřebu v čerstvém stavu.

BAUMANNOVA RENETA

Původ a rozšíření: Pochází z Belgie, vyšlechtil ji Van Mons v roce 1800 a pojmenoval ji podle majitele školek Napoleona Baumanna v Bollwile v Elsasku. Pěstovala se nejvíce v Německu, rovněž u nás je její rozšíření velmi značné.

Strom: V mládí se vyznačuje bujným růstem, později růst ustává. Koruna je zploštěle kulovitá, středně velká, silně rozvětvená, vyžaduje zmlazování. Plodí brzy, velmi hojně, nepravidelně. Hodí se pro pěstování na všech tvarech, plodí na krátkém dřevě. Velice vhodná odrůda k silnicím a do alejí.

Plody: Středně velké až velké, výrazně ploše kulovité, oble žebnaté až hranaté. Kalich je zavřený i pootevřený, sedí v široké, prostorné, pravidelně žebnaté kališní jamce. Stopka je krátká, umístěna v hluboké a široké, prorezivělé jamce. Slupka je tuhá, hladká, pololesklá, suchá, žlutozelená, kryta živou červení a karmínovým žíháním. Dužnina je žlutobílá, tuhá, hrubší konzistence, méně šfavnatá, chuť sladce navinulá, bez kořenitosti a aromatu, podprůměrná.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je malá, trpí mrazovými deskami. Trpí velice silně strupovitostí, proti padlí je odolná. Roste téměř ve všech polohách, nižších i vyšších, vyžaduje však chráněná stanoviště. Pro pěstování jsou výhodné úrodné, humózní, hlinitopísčité půdy. V těžkých půdách trpí rakovinou, v půdách suchých se vyvine brakovité ovoce.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se v druhé polovině září, před sklizní snadno opadáva. Dozrává v prosinci, skladovat lze do dubna, nevadné. Má všestranné použití, především na zpracování.

BERNSKÉ RŮŽOVÉ

Původ a rozšíření: Pochází ze Švýcarska, kde byla objevena v bernském kantonu v roce 1888 F. Baumannem jako lesní pláň. Pěstovala se zejména v Německu a Švýcarsku, u nás byla rozšiřována před 2. světovou válkou.

Strom: Ve školce roste slaběji, ale rovně. Po vysazení roste jen středně silně a vytváří vysoko jehlancovitou, rozkládající se až převislou korunu menších rozměrů. Žádá časté zmlazování. Plodí brzy, zpočátku pravidelně, později střídavě. Hodí se na všechny tvary a typy výsadeb, pro menší koruny a na vzrůstných podnožích i k silnicím. Velmi dobře se pěstuje na zákrscích.

Plody: Střední velikosti, variabilní ve tvaru - tupě kuželovité i kulové až vejčité. Po celé délce je plod mírně zhranatělý, někdy však i bývá v průřezu v oblasti téměř neporušený. Kalich je malý, uzavřený až pootevřený, s ústy dlouhými a vztyčenými. Kališní jamka je úzká, středně hluboká, mírně žebnatá. Stopka je tenká a dlouhá, k jedné straně přihnuta, vždy přesahuje úroveň jamky, která je hluboká a úzká. Slupka je jemná, hladká, lesklá, namodrale ožíněná. Základní barva je zcela překryta souvislou, rozmytou, zářivou červení. Charakteristické jsou velmi znatelné bílé lenticely. Dužnina je bělavě žlutá, pod slupkou někdy narůžovělá, křehká, při přezrání někdy vatovitá a suchá, jinak šťavnatá. Chuť je sladká, jen málo navinulá, se zvláštním aromatem, příjemně voní.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, hodí se proto do vyšších poloh, kde poskytuje trvanlivější plody. Trpí silně strupovitostí, padlím méně. Nesnáší extrémně suché nebo naopak vlhké půdy, ideální polohy jsou ve vlhčích a chladnějších oblastech v podhůří, na osluněných svazích, před větry chráněných.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se v polovině září, plody předčasně padají. Musí se česat opatrně, protože se snadno otláčuje. Konzumní zralosti dosahuje v říjnu, vydrží do ledna, z vyšších poloh i do března. Přezralé plody moučnatí, vatovatí a praskají. Jablka mají univerzální použití.

BISMARCKOVO

Původ a rozšíření: Pochází z Nového Zélandu, kde vzniklo jako semenáč odrůdy Car Alexander v roce 1870. U nás se pěstuje zřídka ve starých zahradách.

Strom: Roste středně bujně a vytváří kulovité, později až převislé koruny. Dožívá středního věku a žádá časté zmlazování. Plodí brzy, dosti hojně, střídavě. Méně vhodná pro kmenné tvary, nejlépe pěstovat jako zákrsek.

Plody: Velké, ploše kulovité, k temeni sbíhavé, na příčném průřezu kruhové. Kalich je velký a sedí v mělké, úzké, jemně žebnaté jamce. Krátká stopka ne vždy přesahuje jamku, která je hluboká a úzká. Slupka je jemná, hladká pololesklá až mastná, základní zelenožlutá barva je téměř po celém plodu překryta červeným žháním a mramorováním. Někdy se vyskytuje i slabá rzivost. Dužnina je žlutobílá, pevná, výrazně nakyslá, podřadnější chuti.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, trpí strupovitostí i padlím. Plody jsou náchylné ke křenčení. Nenáročná odrůda, vhodná i do vyšších a drsnějších poloh. Půdy žádá přiměřeně vlhké, v suchu má mnoho odpadu.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se koncem září, konzumní zralosti dosahuje v listopadu a vydrží do března, nevadné. Plody jsou upotřebitelné pouze pro kuchyňské zpracování, na moštování a výrobu ovocných vín.

BLLENHEIMSKÁ RENETA

Původ a rozšíření: Pochází z Anglie, vznikla jako náhodný semenáč ve Woodstocku u Blenheimu kolem roku 1800. Rozšířila se do všech ovocnářsky vyspělých států, rovněž u nás byla pěstována v řadě oblastí.

Strom: Roste velmi bujně a vytváří mohutnou, širokou, deštníkovitou korunu. Ve školce roste bujně, avšak poněkud křivě. Na kmeni vytváří charakteristické boule. Plodí velmi pozdě, nejistě a nepravidelně. Vysazuje se nejčastěji ve tvaru vysokokmene, uplatnění nachází ve velkých zahradách a polních sadech. Nehodí se k silnicím pro příliš široké koruny.

Plody: Velké až velmi velké, zploštělého až kulovitěho tvaru. Kalich je velký, nápadně otevřený, nachází se v široké, mělké, někdy i rzivé kališní jamce. Stopka poměrně krátká, slabší, je umístěna v poměrně úzké, středně hluboké stopečné jamce. Slupka je polodrsná až drsná, zlatožlutá, na sluneční straně červeně žíhaná nebo pokryta souvislou červení, někdy se rzivým náletem. Dužnina je nažloutlá, hrubozrná, křehká, šfavnatá. Chuť je sladce navinulá, renetovitá, dobrá až velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je malá, proti strupovitosti a padlí vysoká. Velmi náročná odrůda. Nejlépe se daří ve středních polohách, mohou být i vyšší, ale chráněné. Žádá poněkud těžší, vlhčí, hluboké a úrodné půdy. Příliš teplé a suché podmínky nesnáší, v mokru trpí rakovinou. Snáší dobře zatrávnění.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v 1. polovině října, konzumní zralosti dosahuje v prosinci, lze skladovat do března. Plody mají sklon ke křenčení, snadno vadnou, dužnina hnědne. Je to stolní odrůda, vhodná i pro kuchyňské zpracování, na sušení.

BOIKOVO a BOIKOVO OBROVSKÉ

Původ a rozšíření: Pochází ze severního Německa, pravděpodobně vzniklo u Brém, popsáno roku 1828. Rychle se rozšířila do okolních států. Rovněž u nás byla velmi pěstována, zejména ve vyšších oblastech.

Strom: Roste v mládí bujně, později středně až slabě. Koruna je široce kulovitá, řidší, nápadně rozsochatá s vyholenými větvemi. 'Boikovo obrovské' se vyznačuje silnějším růstem a hustou, nepravidelnou, rozložitou, ploší korunou. Plodí poměrně brzy, hojně, ob rok více. Pěstuje se ve tvaru vysokokmene, polokmene i volného zákrsku. Doporučuje se pro pěstování v domácích i polních sadech, na pastvinách. K silnicím se hodí dobře jen původní odrůda.

Plody: Středně velké až velké, tupě kuželovité, ke kalichu sbíhavé, výrazně pětihranně zhranatělé. Kalich je uzavřený, nachází se v užší a hluboké kališní jamce. Stopka je středně dlouhá, silná, dřevnatá, je umístěna v hluboké a široké paprskovitě rzivé stopečné jamce. Slupka je hladká, lesklá, světlezelená, na sluneční straně s rozmytým červeným líčkem. Dužnina je bílá, pevná, šfavnatá, chuti mírně nakyslé, bez výrazného aromatu. Odrůda Boikovo obrovské má plody větší, plošší, výrazně kalvilovitěho tvaru, slupka většinou postrádá krycí zbarvení, je více mastná a náchylnější k otlačení.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, odrůda se výborně hodí do vyšších a chladnějších poloh, ovoce zde také lépe vybarvuje. Snáší i větrné polohy. Vhodné jsou půdy těžší, vlhčí, hlinitopísčité, snáší i mělké, chudší půdy, snáší dobře zatrávnění. Je vysoce citlivá na strupovitost i padlí.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, co nejpozději. Konzumně dozrává v lednu, vydrží do května až června. Velmi dobře se skladuje, nevadne a nehnil. Plody se výborně hodí pro kuchyňské zpracování.

BOSKOOPSKÉ a BOSKOOPSKÉ ČERVENÉ

Původ a rozšíření: Původní odrůda pochází z Holandska, kde byla objevena v polovině 19. století, odtud se rozšířila po celé Evropě. Barevná mutace byla nalezen v Německu v roce 1923.

Strom: Roste velmi bujně. Tvoří vysokou, kulovitou, silně rozvětvenou korunu. Ve školce roste silně, ale křivě a často namrzá. Na generativně množených podnožích plodí pozdě, hojně, střídavě. Nejčastěji se pěstuje ve tvaru vysokokmenů, polokmenů a zákrsků. Vysazuje se do polních sadů a na pastviny, k silnicím se pro mohutné koruny příliš nehodí, ale bývala tam v minulosti často vysazována.

Plody: Velké až velmi velké, zploštěle kulovité, specificky těžké, poměrně vyrovnané. Kalich bývá pootvřený, umístěný v hluboké, nenápadně žebernaté kališní jamce. Stopka je delší, vyrůstá z úzké a hluboké, silně prorezivělé jamky. Slupka je silnější, jemně drsná, suchá, matná, žlutozelená, jemnou rží nestejnoměrně potažená. Barevná mutace má na sluneční straně červené, někdy až tmavohnědé zbarvení. Dužnina je žlutobílá, pevná, hrubší, šfavnatá, chuť příjemně nakyslé, renetovité, velmi dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je v mládí malá, později dobrá. Je poměrně odolná proti chorobám. Náročná odrůda, nejlépe se daří v teplejších, chráněných, slunných polohách, možno ji ovšem pěstovat i ve vyšších, ne však drsných oblastech. Vyžaduje vlhčí, humózní, úrodné půdy. Na suchých půdách bývá velmi drobné ovoce.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v polovině října, podtržené plody více vadnou. Dozrává v prosinci a dobře uskladněna vydrží do dubna, podmínkou je vlhčí prostředí. Má všestranné použití, zvláště barvená mutace představuje jednu z nejlepších odrůd na sušení.

CAR ALEXANDER

Původ a rozšíření: Odrůda pochází z Ruska, vznikla asi kolem roku 1820. Byla rozšířena po celé Evropě, u nás velmi oblíbená.

Strom: Roste bujně a vytváří široce vzhosné, kulovité, později více rozložené koruny. Dožívá se dlouhého věku. Plodí brzy, hojně a téměř pravidelně. Nejlépe se osvědčuje jako vysokokmen na louky a pastviny a do polních sadů. K silnicím se pro rozložitý vzrůst nedoporučuje. Odrůda se pěstovala i na zákrsích a přísně vedených tvarech, na kordonech a palmetách.

Plody: Velké až velmi velké, široce tupě kuželovité, zdánlivě vyšší, nepravidelné, mírně zhranatělé. Kalich je otevřený, ušty vzpřímené, kališní jamka středně hluboká a široká, slabě zhrbolená. Dlouhá a tenká stopka vyrůstá z pravidelné, široké jamky stopečné. Slupka je jemná, lesklá, polomastná, základní světle žlutá barva je překryta krásným červeným žháním a mramorováním, jemně ožíněná. Dužnina je bílá, měkká, šfavnatá, chuť příjemně navinulá, slabě kořenitá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, prospívá v chladnějších, vyšších polohách, před větrem chráněných. V otevřených polohách velké plody snadno padají. Nesnáší sucho. Trpí strupovitostí a je velmi silně náchylné na moniliózu. Ve vlhkých letech plody často hníjí již na stromě.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se koncem září až počátkem října. Podtržené i pozdě sklizené plody nemají dobrou chuť. Česat se musí opatrně, je velmi citlivé k otlakům. Plody mají sklon ke křenčení a praskání, v přezrálém stavu rychle moučnatí. Konzumně dozrává v polovině října, vydrží do prosince, z vyšších poloh i déle, podléhá však snadno hnilobě. Pro svůj krásný vzhled bylo používáno zejména jako výstavní a stolní odrůda, velké plody jsou však výborné pro kuchyňské zpracování a padané ovoce na moštování a výrobu vína.

CITRÓNOVÉ ZIMNÍ

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda neznámého původu, pravděpodobně ze západní Evropy. U nás se nachází jen ojediněle ve starých výsadbách.

Strom: Roste bujně, vytváří velkou kulovitou korunu a silný kmen. Dožívá se dlouhého věku. Plodí pozdě, hojně, střídavě. Vysazuje se do otevřených sadů, na louky a pastviny, snáší dobře zatrávnění. Velmi vhodná odrůda pro extenzivní výsadby. Na zákrsky se nehodí, k silnicím pro širokou korunu rovněž ne.

Plody: Velké až velmi velké, tvarově velmi měnlivé, ploše kulovité nebo tupě kuželovité, v oblasti jen málo porušené. Objevují se však i plody v kališní části více žebernaté, které připomínají odrůdu Boikovo. Kalich je zavřený i pootevřený, úšty krátké a široké, kališní jamka malá, výrazně hrbolatá. Stopka je krátká, často masitá, vyrůstá z úzké a hluboké stopečné jamky, která je někdy mírně prorezivělá. Slupka je velmi jemná, hladká a lesklá, citrónově žlutá, s mdlým, někdy i výrazným líčkem. Charakteristické jsou výrazné lenticely, v červeni nápadně žlutavě ohraničené. Dužnina je žlutobílá, hrubší konzistence, šťavnatá, chuti výrazně ostře navinulé, bez kořenitosti.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, náchylnost ke strupovitosti malá, padlím ani rakovinou netrpí. Hodí se do těžkých půd, snáší zatrávnění, na půdu je však nenáročná a roste dobře i v půdách mělkých a štěrkovitých. Prospívá ve všech polohách.

Sklizeň a upotřebení: Čese se od začátku října, dozrává v prosinci a vydrží do května. Může se skladovat i ve větších vrstvách, protože se neotlačí ani nehnije. Je to především moštová odrůda, pro svou kyselost se velice hodí k výrobě povidel a marmelád.

COXOVA RENETA

Původ a rozšíření: Byla vyšlechtěna v Anglii v roce 1830 jako semenáč odrůdy Ribstonské. Pěstuje se na celém světě, zejména v Holandsku, Dánsku a Německu. U nás se pěstovala v intenzivních výsadbách na nižších tvarech.

Strom: Roste zpočátku bujně, později růst ustává. Vytváří korunu kulovitou až mírně zploštělou, poměrně hustou. Plodí středně brzy, průměrně, zpočátku pravidelně. Stromy dosahují jen středního věku a ve stáří žádají zmlazení. Pěstuje se nejčastěji jako čtvrtkmen či zákrsek, ve vyšších tvarech je možné po naroubování v korunce. Hodí se zejména do domácích zahrádek.

Plody: Menší až střední, kulovité, ke kalichu mírně sbíhavé, celkem pravidelné. Tvarově i velikostně vyrovnané. Kalich je střední, pootevřený, úšty dlouhé, nazpět zahnuté. Kališní jamka je mělká, široká, jemně zhrbolená. Stopka je tenká a krátká, stopečná jamka velmi pravidelná, široká, světle rživá. Slupka je hladká, někdy přidrsnělá, zlatavě žlutá, červeně pruhovaná a mramorovaná, u kalicha a stopky mírně prorezivělá. Dužnina je nažloutlá, jemná, křehká a šťavnatá. Chuť je ušlechtilé kořenitá, renetovitá, velmi výrazně aromatická, výborná.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je malá, proti strupovitosti dobrá. V suchém a teplém prostředí trpí silně padlím. Miluje polohu teplou a chráněnou, třeba i poněkud vyšší. Na půdu velmi náročná, žádá výživné a vlhké půdy, ne studené a zamokřené, kde trpí rakovinou. V půdě suché předčasně shazuje list a ovoce se špatně vyvíjí. Trpí červivostí. Celkově velmi náročná odrůda.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v druhé polovině září, z vyšších tvarů raději později. Konzumně dozrává v listopadu a vydrží do února. Je náročná na skladování, velké plody mají sklon k praskání, při nízké teplotě dužnina hnědne. Je to vynikající stolní odrůda prvotřídní jakosti.

CRONCELSKÉ

Původ a rozšíření: Pochází z Francie, kde byla vyšlechtěna v roce 1869 školkařem Baltetem v Croncels u Troyes. Pravděpodobně jde o semenáč odrůdy 'Antonovka'. Odrůda byla rozšířena téměř v celé Evropě, u nás se hodně pěstovala v první polovině minulého století. Jejím rozšíření značně napomohlo, že se používala jako kmenotvorná odrůda ve školkách.

Strom: Roste ve školce silně a rovně, na trvalém stanovišti zpočátku bujně, později středně bujně. Vytváří velice pěkné kmeny i koruny, které jsou pravidelné, vznosně kulovité a dosahují vysokého věku. Plodit začíná brzy, ovšem méně pravidelně, později zcela střídavě. Celkově je méně úrodné. Hodí se pro pěstování jak na nižší tvary (zákrsky) do zahrad, tak pro tvary kmenné pro domácí a polní sady. Do alejí a stromořadí k silnicím se pro svou objemnou korunu nedoporučuje.

Plody: Středně velké až velké, velikostně nevyrovnané, kulovité až ploše kulovité, tvarově dosti vyrovnané. Plody jsou téměř pravidelné, v oblasti jen málokdy porušené. Kalich je velký, pootevřený, ušty velké, zpřímené. Kališní jamka je široká a hluboká, pravidelně kroužená, jemně zhrbolená, čistá. Stopka je kratší, úroveň jamky většinou nepřesahuje, vyrůstá z hlubší, trychtýřovité jamky. Slupka je jemná, hladká a lesklá, barvy světle zelené, ve zralosti žluté. Bělavě ojíňená slupka je někdy na sluneční straně mdle zardělá, celkově je líčko nenápadné a u většiny plodů chybí. Lenticely jsou na sluneční straně charakteristicky červeně lemované. Dužnina je bělavě žlutá, křehká, velmi šťavnatá, na vzduchu slabě hnědne. Chuť je sladce navinulá, příjemně kořenitá, velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Strom je ve dřevě i v květu velmi odolný proti mrazu. Po mrazové kalamitě v roce 1929, kterou přežila bez poškození, byla odrůda využívána ve školkách jako kmenotvorná. Doporučuje se pro výsadby do vyšších a drsnějších poloh, trpí však silně strupovitostí. Odolnost k padlí je střední. Na stanoviště neklade zvláštních nároků, nehodí se však do půd mokřých (trpí zde rakovinou) a suchých (plody předčasně padají) a do poloh větrných.

Sklizeň a upotřebení: V teplejších polohách se sklízí již koncem srpna, ve vyšších polohách kolem poloviny září. Plody před sklizní snadno padají, silně se otláčí. Konzumní zralosti dosahuje brzy po sklizni a vydrží do konce října, z vyšších poloh někdy až do prosince. Po přezrání moučnatí a ztrácí chuť. Používá se k přímému konzumu i pro zpracování, pro svou šťavnatost je velice vhodné na moštování a k výrobě vína. Takto lze zužitkovat zejména nestandardní ovoce, kterého bývá mnohdy značné množství.

ČERVENÉ TVRDÉ

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda neznámého původu, snad z Nizozemí. Má mnoho variant a bývá často zaměňováno s odrůdou Panenské české, které s velmi podobá. Je značně rozšířená, na Moravě se kdysi pěstovalo více než odrůda Panenské české. Známa je pod označením 'Zimní kardinálka', 'Kuzinotka', 'Cikánky', 'Krvavé' nebo 'Krvouš'.

Strom: Roste zpočátku bujně, později středně bujně a vytváří korunu vznosně kuželovitou, později kulovitou. Vyžaduje zmlazování, stromy dožívají vysokého věku. Plodit začíná velmi brzy a vydatně. Pěstuje se výhradně jako vysokokmen. Hodí se velmi dobře do stromořadí.

Plody: Prostředně velké, tvaru kuželovitého až kulovitého, na příčném průměru jen mírně zhranatělé. Kalich je uzavřený, špičatý, kališní jamka je mělká a úzká, obkalší je jemně žebernaté nebo hranaté, často rezivé. Stopka je krátká a tenká, dobře drží na plodonoši, takže plody neopadávají. Stopečná jamka je hluboká, úzká, světle paprskovitě rzivá. Slupka je tužší, hladká, lesklá až mastná, u zastíněných plodů červeně žíhaná, na slunci se zbarvuje rozmytou červení. Slupka bývá místy nepravidelně poseta rzivými skvrnkami. Dužnina je tuhá, žlutobílá, pod slupkou načervenalá, čímž se odlišuje od odrůdy Panenské české, která má dužninu čistě bílou. Chuť je sladce navinulá, z dobrých poloh slabě kořenitá.

Odolnost a nároky na prostředí: Strom je odolný vůči mrazu ve dřevě i v květu. Strupovitostí ani padlím netrpí. Na půdu i polohu nenáročná odrůda, snáší zatrávnění, vhodná pro extenzivní výsadby do vyšších poloh. Snáší polohy otevřené, vystavené větrům.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se až koncem října, co nejpozději. Konzumně dozrává v polovině listopadu, vydrží do května. Snáší výborně dopravu a manipulaci, neotláčí se. Ve skládce nehnije. Má všestranné využití, hodí se k moštování, výrobě vína i k sušení.

ČISTECKÉ LAHŮDKOVÉ (PRINCEZNA LOUISA KANADSKÁ)

Původ a rozšíření: Kanada, Ontario, kolem roku 1860. V Čisté u Rakovníka byla objevena pupenová mutace, která je u nás rozšiřována pod názvem 'ČistECKÉ lahůdkové'. V zahraničí se příliš nepěstuje, u nás je hodně rozšířena v okolí Rakovníka, na Plzeňsku, Tachovsku a částečně na severní Moravě.

Strom: Roste středně bujně a vytváří koruny pravidelné, hustší, kulovité, později mírně převislé. Vyžaduje delší řez. Plodí středně brzy, dosti pravidelně. Svým růstem se hodí zejména na vyšší tvary, jako polokmen, ale pěstovala se i v intenzivních výsadbách.

Plody: Střední až velké, kulovité až ploše kulovité, tvarově dosti vyrovnané, částečně plochými žebry zhranatělé. Kalich je zavřený, ušty nápadně dlouhé, vzpřímené, kališní jamka je mělká, výrazně žebnatá, čistá. Stopka je dlouhá a tenčí, vyrůstá z velmi mělké a široké stopečné jamky, která zůstává dlouho zelená (charakteristický znak), často je zavalená svalcem. Slupka je velmi jemná, hladká, výrazně lesklá. Základní barva je zelenavě žlutá, na sluneční straně překrytá karmínovým líčkem s nápadnými tečkami. Slupka je velmi citlivá k otlačení. Dužnina je bílá, jemná, šťavnatá, na vzduchu téměř nevadne. Chuť je sladká až velmi sladká, aromatická, s typickou příchutí, velmi dobrá až výborná.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, trpí silně strupovitostí. Nejlépe se daří v hlubokých hlinitých půdách ve středních i vyšších polohách. Suché půdy a větrné stanoviště není vhodné, v příliš vlhkých půdách trpí rakovinou. Je značně vnímavá k virové mozaice jabloní.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se koncem září, pozdní sklizeň značně zkracuje uchovatelnost plodů. Dozrává konzumně v říjnu, vydrží do ledna, z vyšších poloh a z kmenných tvarů až do března. Nevadne, plody se však lehce otlačí a podléhají hnilobě. Je to jablko pro všestranné použití, vhodné jako stolní i pro moštování.

GASCOYGNEHO ŠARLATOVÉ

Původ a rozšíření: Pochází z Anglie, kde ji vyšlechtil Mr. Gascoyne v Sittingbourne. Pěstuje se od roku 1871, rozšířena byla zejména v Německu, u nás více v severních Čechách.

Strom: Zpočátku roste bujně, později slaběji, udržuje si stále dostatečné přírůstky. Ve školce roste bujně, ale křivě, proto se používá mezištěpování. Vytváří koruny široce rozložené až ploší, středně husté. Žádá delší řez. Dožívá se vysokého věku. Plodí později, ne vždy uspokojivě, téměř pravidelně. Hodí se nejlépe pro volně pěstované kmenné tvary i zákrsky, nebo jako vysokokmen do domácích sadů. K silnicím se kvůli rozložitému růstu nedoporučuje.

Plody: Velké až velmi velké, kulovité, zdánlivě ploše kulovité, tupě zhranatělé, zejména v kališní části. Kalich je velký, pootevřený až otevřený, kališní jamka je velice prostorná, široká a hluboká, pravidelná, obklopená výraznými žebry. Stopka je středně dlouhá, vychází z široké a hluboké, někdy prorezivělé jamky. Slupka je zpočátku suchá, později polomastná, jemná, základní barva světle zelená je překryta krásnou karmínovou červení, ve stínu zůstává jen mramorovaně červená, ožíněná. Charakteristické jsou zelenavě hnědé lenticely, které jsou červeně lemovány a jsou velmi četné zejména v oblasti kalicha. Dužnina je bílá, jemná, křehká, dosti šťavnatá, později sušší. Chuť je navinule sladká, výrazně aromatická, kořenitá, v ideální zralosti velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, trpí silně strupovitostí a moniliózou. Často hnije již na stromě. Vyžaduje přiměřeně vlhké a úrodné půdy, dobře snáší i vyšší slunné polohy v podhůří, kde krásně vybarvuje.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se koncem září, větrem nepadá. Dozrává v říjnu a vydrží do ledna. Skladuje se hůře, dost hnije a má sklon k vadnutí. Je to líbivé jablko, pro krásný vzhled se používá zejména jako tabulové - stolní.

GDÁNSKÝ HRANÁČ

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda, pravděpodobně českého původu. V 17. století byla zanesena českými exulanty do Pobaltí. Byla hojně rozšířena po celé Evropě, pěstovala se zejména v Německu. U nás známá pod lidovým označením 'Rybízlové', 'Římské' nebo 'Malinové'.

Strom: Roste bujně a vytváří velkou, kulovitou, později široce rozložitou korunu. Plodí středně brzy, hojně, méně pravidelně. Nejčastěji se pěstuje jako vysokokmen a polokmen, hodí se do domácích zahrad, polních sadů a na pastviny.

Plody: Střední až velké, kulovité až ploše kulovité, žebnaté, nepravidelného, kalvilovitého tvaru. Typickým znakem je ostrý šev, táhnoucí se po celé délce plodu od kalicha ke stopce. Kalich je uzavřený, úšty dlouhé, kališní jamka nehluboká, jemně žebérkatá. Stopka střední délky se nachází v úzké, hluboké, paprskovitě rzivé jamce. Slupka je hladká, lesklá, výrazně mastná. Základní barva je zelenožlutá, překrytá z větší části krvavou červení a někdy i žiháním. Dužnina je nažloutlá, pod slupkou zarůžovělá, jemná, šfavnatá, vonná, chuti navinule sladké s malinovou příchutí, příjemně kořenitá, dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, trpí silně strupovitostí. Nejlépe prospívá v chladnějším a vlhčím podhůří. Vhodné jsou půdy hlinitopísčité s přiměřenou vlhkostí. Nevhodné jsou těžké, jílovité, zamokřené půdy, v suchých jsou plody drobné a snáze červí.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se koncem září až začátkem října, musí se česat opatrně, snadno se otláčí. Konzumně dozrává záhy po sklizni a dá se udržet do února. Plody nevadnou. Má všestranné použití, zejména je vhodná na moštování a výrobu vína.

GRAHAMOVO

Původ a rozšíření: Pochází z Anglie, vypěstoval ji John Graham v Hounslowu v roce 1888. U nás se pěstuje jen okrajově.

Strom: Roste středně bujně až slaběji, vytváří široce kulovité koruny. Plodí dost brzy, málo, pravidelně. Hodí se především jako polokmen nebo vysokokmen do domácích zahrad.

Plody: Velké až velmi velké, kuželovité, mírně žebnaté. Kalich je pootevřený nebo zavřený úšty vztyčenými, sedí v úzké a hlubší, žebnaté kališní jamce. Stopka je velmi krátká, silnější, stopečná jamka široká a prostorná, hluboká, rzivá. Slupka je hladká, mdle lesklá, žlutá, jen zřídka na sluneční straně slabě zarůžovělá. Ojedinele se vyskytují rzivé bradavice. Dužnina je žlutobílá, řídká, šfavnatá, chuti sladce navinulé, méně dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, strupovitostí a padlím trpí jen slabě. Velmi odolná proti rakovině. Odrůda je velmi vhodná pro pěstování ve vyšších a drsných polohách, i v mrazových kotlinách. Nesnáší větrné stanoviště, ovoce silně padá. Plodí v chumáčích a vytlačuje se. Na půdu nenáročná, nesnáší pouze sucho.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině září, konzumní zralosti dosahuje brzy po sklizni, vydrží do listopadu, z vyšších poloh do ledna. Je to především kuchyňské a hospodářské jablko, k jídlu se nehodí.

GRÁVŠTÝNSKÉ a GRÁVŠTÝNSKÉ ČERVENÉ

Původ a rozšíření: Původem z Německa, pravděpodobně z Gravensteinu ve Šlesvik-Holštýnsku. Stará odrůda známá již v 18. století. Je rozšířena v celé střední Evropě. Na Moravě se pěstuje od pradávna na Valašsku, Lašsku a Kravařsku. Často se označuje jako 'Hedvábky', 'Funtové' apod.

Strom: Roste velmi bujně a vytváří vysokou, široce kulovitou korunu s převýslými větvemi. Plodí pozdě až velmi pozdě, jen středně, výrazně střídavě. Nejčastěji se pěstuje jako vysokokmen a polokmen, vhodný do domácích zahrad, na pastviny a do polních sadů. Pro typickou rozkladitost větví se nehodí do stromořadí. 'Grávštýnské červené' má o něco slabší růst a vyšší plodnost.

Plody: Střední až velké, měnlivého tvaru, vysoce i zploštěle kulovité, žebnaté. Kalich je velký pootevřený, kališní jamka široká a hluboká, nepravidelně žebérkatá. Stopka je většinou krátká, silná, sedí v široké a hluboké, paprskovitě prorezivělé jamce. Slupka je hladká, lesklá, mastná, zelenožluté barvy, na osluněné straně karmínově žíhaná. U barevné mutace je krycí barva rozmytá karmínově červená, výrazně kontrastní se základní žlutou barvou. Dužnina je žlutobílá, křehká, velmi jemná, šfavnatá, sladce navinulé chuti. Plody intenzivně voní, patří k nejchutnějším podzimním odrůdám.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je střední. Trpí silně strupovitostí, padlím málo. Vyžaduje vyšší, chladnější polohu s vlhčím ovzduším, hodí se na mírné svahy a do údolí. Vhodné jsou půdy hluboké a vlhčí. Daří se na vápenitých půdách. V moku strom trpí rakovinou, v suchu předčasně shazuje ovoce, které je náchylné na červivost.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině září, konzumně dozrává v říjnu, lze skladovat do listopadu, nevadné, ale brzy moučnaté a ztrácí chuť. Vyžaduje šetrnou manipulaci s plody, snadno se otláčí. Je to především stolní odrůda, padané ovoce je výborné na moštování a výrobu vína.

GUSTAVOVO TRVANLIVÉ

Původ a rozšíření: Pochází ze Švýcarska, kde bylo objeveno koncem 19. století, u nás se pěstovalo v omezeném rozsahu.

Strom: Roste středně bujně, zdravě a vytváří vzosné a pravidelné koruny středních rozměrů. Plodí později, většinou málo. Hodí se pro všechny tvary, i na zákrsky.

Plody: Střední velikosti, kuželovitě sbíhavé, téměř oblé nebo jen málo zhranatělé. Kalich je zavřený i pootevřený, obkalší dlouho prozelenalé, kališní jamka je vmáčklá, mělká, jemně zhrbolená. Stopka jen málo přesahuje úroveň stopečné jamky, která je široká, nálevkovitá a rzivá. Slupku má silnější, pololesklou, základní žlutá barva je víceméně překryta červení a tmavě červeným žíháním. Místy je slupka i prorezivělá. Dužninu má nažloutlou, křehkou, chuť výrazně aromatické, nasládlé, velmi dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, chorobami ani škůdci netrpí, jen v suchu padlím. Hodí se velmi dobře do vyšších poloh s vlhčím ovzduším, i na exponovaná stanoviště, protože ovoce větrem nepadá. Na půdní podmínky nenáročná, přednost dává těžším půdám.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se co nejpozději, v polovině října, dobře snáší manipulaci a přepravu, neotláčí se. Dozrává ke konzumu v prosinci a vydrží až do května. Velmi dobře se skladuje, nevadné a nehnije. Má všestranné využití, nehodí se jen k sušení.

HÁJKOVA MUŠKÁTOVÁ RENETA

Původ a rozšíření: Česká odrůda, vypěstoval ji z nahodilého semenáče K. Hájek v Kostelci u Heřmanova Městce kolem roku 1885. V zahraničí se nepěstuje, u nás pouze v zahrádkách.

Strom: Roste středně bujně, později slabě až velmi slabě, vytváří široce kulovitou, později mírně převislou, hustou korunu. Plodí velmi brzy, často již ve školce, velmi hojně, pravidelně. Je vhodná pro všechny tvary včetně ovocných stěn. Na vyšších tvarech je ovoce drobnější.

Plody: Menší až střední, ploše kulovité, v oblasti jen nepatrně porušené v horní části. Kalich je malý, zavřený, úšty nápadně dlouhé, vztyčené, špičky zpět zahnuté. Kališní jamka je užší a hlubší, nepravidelná. Středně dlouhá, slabší, ke straně přihnuta stopka vyrůstá z široké a hlubší jamky, paprskovitě rzivé. Slupka je suchá, mírně drsná, jemná, křehká. Základní, v době zralosti žlutá barva je z větší části pokryta bronzovou rzí, na sluneční straně se objevuje oranžové líčko s červenými proužky. Lenticely jsou malé, rzivé, nenápadné. Dužnina je nažloutlá, křehká, šťavnatá, později sušší. Chuť je sladce navinulá s muškátovou příchutí, velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, daří se nejlépe ve středních, chráněných polohách. Vzhledem k vysoké rodivosti vyžaduje půdu dobře hnojenou a úrodnou, nesnáší sucho. Ve vlhku trpí rakovinou. Vyznačuje se vysokou odolností vůči strupovitosti a je využívána i ve šlechtitelských programech.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se v polovině října, konzumně dozrává asi za měsíc, vydrží do února až března. Vyžaduje vyšší relativní vlhkost vzduchu, jinak vadne. Je to dobrá stolní odrůda, vhodná i na sušení.

HARBERTOVA RENETA

Původ a rozšíření: Pochází z Německa, kde byla objevena ve Vestfálsku v roce 1828. U nás se vyskytuje ojediněle ve starých výsadbách, často je zaměňována s odrůdou 'Blenheimská reneta'.

Strom: Roste velmi bujně, zdravě, vytváří mohutné, vysoké a široké koruny s pevnými kosterními větvemi. Plodí pozdě, středně, méně pravidelně. Hodí se zejména pro pěstování ve tvaru vysokokmene nebo polokmene do polních sadů a na pastviny, též pro výsadbu k širokým silnicím

Plody: Velké až velmi velké, široce tupě kuželovité, na temeni zkosené, celkem pravidelné, plochá žebra porušují oblast plodů. Podobají se odrůdě Blenheimská reneta, ta má však plody v průřezu v oblasti neporušené. Kalich je pootevřený, kališní jamka hlubší, žebernatá. Stopka je jen nepatrně přechází stopečnou jamku, která je hluboká, širší, paprskovitě rzivá. Slupka je hladká, pololesklá, citrónově žlutá, kryta asi z 1/4 červeným žháním. Dužnina je nažloutlá, chruplavá, chuť osvěživě navinulá, slabě kořenitá, celkem dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, strupovitostí ani padlím příliš netrpí. Žádá těžší, výživné půdy s vápnem. Na polohu není náročná, daří se i ve vyšších polohách, v teplejších polohách je úrodnější. V příliš mokrých půdách stromy podléhají rakovině. Snáší zatrávnění

Sklizení a upotřebení: Sklízí se koncem září, konzumní zralosti dosahuje v listopadu, vydrží do února. Je náchylná na křenčení a praskání. Plody mají univerzální použití, pro svou velikost jsou vhodné pro kuchyňské zpracování i na sušení.

HAWTHORNDENSKÉ (HLOHOVSKÉ)

Původ a rozšíření: Skotského původu, v Německu se rozšířila pod jménem 'Hagedornapfel', což bylo u nás přeloženo jako 'Hlohovské'.

Strom: Ve školce roste slaběji. Pro brzkou a ranou plodnost nenarůstá strom velkých rozměrů, korunu vytváří menší, kulovitou. Nedožívá se vysokého věku. Plodí velmi brzy a hojně, patří k nejúrodnějším odrůdám. Hodí se pro domácí zahrady.

Plody: Velké, kulovité až ploše kulovité. Kalich je velký, uzavřený a sedí v mělké a úzké jamce. Plod je tupými žebry zhranatělý. Stopka je delší, slabá, vyrůstá z široké a hluboké, prerezivělé jamky. Slupka je lesklá, později mastná, bělavě žlutá, na sluneční straně zarůžovělá. Dužnina je bílá, velmi šťavnatá, chuti nakyslé, podřadnější.

Odolnost a nároky na prostředí: Nenáročná odrůda, roste dobře ve všech typech půd. Odolnost proti mrazu je dobrá, daří se výborně ve vyšších polohách. Strupovitostí trpí silněji, proti padlí je velmi odolná.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v druhé polovině září, zraje v říjnu a vydrží do prosince. Hodí se velice dobře na kuchyňské zpracování, zvláště na kompoty. Používá se na výrobu vína, na sušení se nehodí, protože dužnina hnědne.

HEDVÁBNÉ POZDĚKVĚTÉ (HEDVÁBNÉ BÍLÉ ZÍMNÍ)

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda, neznámého původu, v minulosti hojně rozšířená u nás i v sousedních státech. Nese lidová pojmenování jako 'Tafetky', 'Hedvábky', 'Jablko polomíšeňské' či 'Míšeňské', nazývá se též 'Tvarůžky' či 'Syrečky'.

Strom: Roste bujně až středně bujně, vytváří zpočátku koruny vzosné, později značně husté s tenkými převislými větvemi. Plodí brzy, zpočátku málo, později hojně a pravidelně. Raší a kvete velmi pozdě, většinou až koncem května. Hodí se hlavně pro pěstování na vysokokmenech do polních sadů, na zákrsky není vhodná.

Plody: Plod je malý až střední, tupě oblý až zploštělý, téměř pravidelný. Kalich je malý, uzavřený, umístěn v široké a hluboké, jemně žebnaté jamce. Stopka je různě dlouhá i silná, umístěna v hluboké a úzké jamce. Slupka je slabá, hladká, lesklá, barvy žluté, na sluneční straně někdy s mdlým červeným líčkem. Plody ve stínu zůstávají bez krycího zbarvení, žluté. Dužnina je bílá, měkká, šťavnatá, chuti sladce nakyslé, bez kořenitosti, dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Nenáročná odrůda, daří se ve všech polohách, i značně vysokých a drsných. Nároky na půdu má rovněž skromné, snáší i půdy lehčí, štěrkovité. Odolnost proti mrazu ve dřevě i v květu je velmi vysoká. Tím, že kvete pozdě, uniká primárním infekcím strupovitosti. Používá se i ve šlechtění na rezistenci proti této chorobě.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v druhé polovině září, zraje v říjnu a vydrží do prosince. Plody jsou užitečnými především pro průmyslové zpracování, na výrobu moštu a ovocného vína.

CHARLAMOWSKI (BOROVINKA)

Původ a rozšíření: Stará odrůda, pochází pravděpodobně z evropské části Ruska, kde je hodně rozšířená. Pěstovala se již před rokem 1800, u nás je známá pod označením 'Šarlamovské' nebo 'Charlamovský'.

Strom: Roste ve školce bujně, na stanovišti středně bujně, ranou plodností růst brzy oslabuje. Vytváří vysoce kuželovitou, řídkou, pravidelnou korunu. Strom dosahuje středního věku, žádá v mládí dobrý výchovný řez, později zmlazování. Plodí velmi brzy a bohatě, téměř každoročně. Hodí se k pěstování ve všech tvarech, hlavně pro domácí sady jako

vysokokmen či polokmen, pro slabší vzrůst je možné i pěstování na nižších tvarech. Do alejí a stromořadí se pro rozložitý růst s převislými větvemi příliš nedoporučuje.

Plody: Středně velké až menší, zploštělé kulovité, pravidelného tvaru, v oblasti téměř neporušené. Kalich je dost velký, zavřený nebo pootevřený, úšty delší, zelené, plstnaté. Kalich je umístěn v ploché, široké, jemně žebnaté jamce. Stopka je dlouhá, zelená, úroveň jamky přesahuje, vyrůstá z široké a hluboké, poněkud prorezavělé stopečné jamky. Slupka je hladká, tenká, mírně mastná, základní barva slámově žlutá, překryta charakteristickým krátkým a širokým karmínově červeným žháním. Slupka je citlivá na otlačení. Dužnina barvy bílé je okolo cévních svazků mírně narůžovělá, měkká, řídká, šfavnatá, jen slabě vonná, po rozkrojení téměř nehnědne. Chuť je více nakyslá, osvěžující, bez kořenitosti.

Odolnost a nároky na prostředí: Nejlépe prospívá v lehčích písčitých půdách, na mokřích a těžkých půdách silně trpí rakovinou. Strupovitostí trpí silně, padlím středně. Vyniká vysokou odolností proti mrazu, je proto velice vhodnou odrůdou do vyšších i drsnějších poloh.

Sklizeň a upotřebení: Zraje v polovině srpna a jako ostatní letní jablka se doporučuje sklízet asi týden před dozráním. Uskladněno vydrží asi měsíc. Plody jsou upotřebitelné jak pro přímý konzum, tak zejména pro kuchyňské zpracování, na výrobu moštů a ovocného vína. Hodí se dobře i na sušení.

CHODSKÉ

Původ a rozšíření: Krajská odrůda z jižních Čech, na Domažlicku se pěstuje již od 18. století. Pravděpodobně vznikla v Havlovicích. U nás se pěstuje zejména v Pošumaví na Domažlicku, v zahraničí není rozšířena.

Strom: Roste středně bujně, ve školce rovně, může se použít i jako kmenotvorná odrůda. Vytváří velkou, vznosně kulovitou, později kulovitě rozložitou korunu. Větvě mají sklon k vyholování. Plodí středně brzy, hojně, pravidelně. Hodí se zejména na kmenné tvary do zatravněných sadů, na louky a pastviny. Lze pěstovat i jako zákrsek.

Plody: Střední, ve velikosti málo vyrovnané, kulovité, k temeni sbíhavé i mírně zploštělé. Kalich je středně velký, zavřený, úšty delší a vzpřímené, sedí v charakteristické mělké, téměř povrchové, ostře hrbolaté jamce. Stopka je krátká i dlouhá, silná, někdy ke straně přihnuta, vyrůstá z mělké a nepravidelné jamky. Slupka je hladká, tuhá, místy rzivě mramorovaná. Základní barva je zelenožlutá, později citrónově žlutá, krycí barva cihlově až hnědě červená, vytváří rozmytý líčko. Po celém plodu je roztroušena rez a jemné tečky, případně i rzivé bradavice. Dužnina je nažloutlá, tuhá, později jemnější, šfavnatá, chuti sladce navinulé, průměrné.

Odolnost a nároky na prostředí: Vyznačuje se vysokou odolností proti mrazu, chorobám a škůdcům. Výborně se daří v horších podmínkách, ve vyšších a drsnějších polohách, na chudších a sušších půdách v podhorských oblastech. Snáší dobře zatravnění. Je doporučována pro ekologické ovocnářství.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, nemá se podtrhnout. Konzumně dozrává v prosinci a vydrží do dubna i déle. Velmi dobře se skladuje, nevadne a nehnije. Ovoce je vhodné zejména na zpracování, na sušení, moštování, výrobu ovocného vína a destilátů.

JADERNÍČKA MORAVSKÁ

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda původem z Valašska, hojně rozšířena zejména na severní a východní Moravě. Někdy je lidově označována jako 'Jablko vinné', 'Vinový', 'Jadernice' a 'Chroupě kravařské'.

Strom: Roste středně bujně až bujně, vytváří vznosně kulovitou, později rozložitou, mírně převislou, hustou korunu. Ve školce roste rovně, tvoří silné, zdravé kmínky. Používala se k podnožovým účelům jako generativně množená, strom dobře koření. Vysazuje se do velkých zahrad, méně do stromořadí, pro příliš velkou korunu. Pěstuje se pouze jako vysokokmen, případně polokmen.

Plody: Malé i středně velké, existuje několik klonů, lišících se velikostí, tvarem i zbarvením. Tvar plodu je většinou vysoký, tupě kuželovitý, po celé délce mírně zhranatělý. Vyskytují se i vystouplá žebra. U mnoha plodů se táhne od jamky kališní k jamce stopečné nápadný ostrý šev. Kalich je uzavřený s úšty vztyčenými, sedí v úzké a mělké, hustě a drobně žebernaté jamce. Stopka je krátká, silná, umístěna v hluboké a úzké stopečné jamce. Barva plodu je žlutá, na sluneční straně se někdy vyskytuje rumělkový nádech i výraznější líčko, slupka je jemná, lesklá, pevná. Dužnina je bílá, měkká, šfavnatá, chuti sladce navinulé, příjemně kořenité, velmi dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, strupovitostí trpí více, padlím velmi málo. Nenáročná odrůda, hodí se téměř do všech oblastí, daří se dobře i vyšších polohách, nejlépe otevřených. Žádá vlhkou, těžší, úrodnou půdu. Nevhodné jsou suché, písčité, lehké půdy.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se koncem září až začátkem října, zraje v říjnu až listopadu, vydrží až do dubna. Ovoce se využívá především na zpracování - moštování, sušení, výrobu povidel, vína a destilátů. V kraji svého vzniku je dodnes nejoblíbenější odrůdou.

JEPTIŠKA (ŽELEZNÉ)

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda pěstovaná již v 16. století, zejména v Německu. U nás se vyskytuje ve větším množství zvláště na Českomoravské vysočině. Často bývá označována jako 'Cikán' nebo 'Kominík'.

Strom: Roste velmi bujně a tvoří mohutné, ploše kulovité, široké koruny, se silným a zdravým kmenem. Dožívá se vysokého věku, stárne pomalu. Plodí pozdě, hojně, vcelku pravidelně. Pěstuje se ve tvaru vysokokmene a polokmene. Vysazuje se do polních sadů, na pastviny, hodí se i do širších stromořadí.

Plody: Středně velké, výrazně kuželovitě sbíhavé, mírně žebernaté, méně pravidelné. Kalich je uzavřený, téměř povrchový, nachází se v široké a mělké, 5 žebérky zhrbolené jamce. Stopka je krátká, silná, vyrůstá z hluboké, úzké, špinavě rzivé stopečné jamky. Slupka je dost silná, polomastná, lesklá, zelenavě žlutá, víceméně překryta špinavou, zastřenou červení. Obkalisí zůstává dlouho zelené. Slupka je nápadně fialově ožíněná s charakteristickými světlými lenticelami. Dužnina je sladce navinulé chuti, mírně kořenitá, bez aromatu, podprůměrná.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, strupovitostí a padlím trpí středně. Nenáročná odrůda, daří se zejména ve vyšších polohách, hodí se pro pěstování na svazích. Nehodí se do teplých oblastí a suchých poloh. Půdu vyžaduje těžší, vlhčí, úrodnou, hlubokou, hlinitopísčitou, suché půdy jí nevyhovují.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v polovině října, konzumní zralosti dosahuje v lednu a vydrží až do května. Nehnije a nevadne, velmi dobře snáší transport. Je to hospodářská odrůda, vhodná na kuchyňské a průmyslové zpracování, na sušení a výrobu vína.

KALVIL ČERVENÝ PODZIMNÍ

Původ a rozšíření: Pochází z Francie, velmi stará odrůda. Byla rozšířená v celé západní a střední Evropě. U nás se jí lidově říká 'Jahodové' a 'Malinové'.

Strom: Ve školce roste silně a zdravě. Po výsadbě roste zpočátku bujně, později středně. Tvoří vznosnou, široce kulovitou, řidší korunu. Plodí dost brzy, hojně, střídavě. Pěstuje se nejčastěji jako vysokokmen a polokmen, je však vhodný i na menší tvary. Charakterem růstu se hodí i k silnicím.

Plody: Středně velké, mírně kuželovité nebo kulovité s výraznými žebry na povrchu. Plod je pětihranný, líbivého vzhledu. Kalich je uzavřený, nachází se v široké nepravidelně žebernaté jamce. Stopka je polodlouhá, tenká, stopečná jamka hluboká, někdy rzivá. Slupka jemná, ve zralosti výrazně mastná, karmínově červená, až tmavě krvavě červená, fialově ožíněná. Dužnina je bílá, růžově mramorovaná, kyprá, šfavnatá, chuti navinulé s malinovou příchutí.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká. Velice silně trpí strupovitostí a je náchylná na červivost a moniliózu. Hodí se pro pěstování ve vyšších chráněných polohách. Žádá vlhčí, humózní půdy s dostatkem vápna, v půdách lehkých, suchých slabě roste a plodí drobné ovoce, v těžkých půdách trpí rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v 2. polovině září, konzumní zralosti dosahuje v říjnu, při dobrém skladování vydrží do vánoc. Nevadne, ale rychle ztrácí na šfavnatosti a moučnatí. Je to především stolní odrůda, lze ji použít i na kuchyňské zpracování.

KANADSKÁ RENETA (KMÍNOVÁ RENETA)

Původ a rozšíření: Pochází pravděpodobně z Francie. Velmi stará odrůda, zmiňovaná již v 18. století. Rozšířená ve všech státech, zejména Francii a Itálii, u nás více v teplejších oblastech.

Strom: Roste bujně až velmi bujně, vytváří velkou, ploše kulovitou korunu se silně odstávajícími a hustými větvemi. Řezem je nutno udržovat požadovanou světlost koruny. Plodí pozdě až velmi pozdě, střídavě, celkově málo. Nejčastěji se pěstuje jako vysokokmen, hodí se velmi dobře i na menší tvary, dobře obrůstá krátkým plodonosným dřevem. Vysazuje se do velkých zahrad či polních sadů. Nehodí se pro osázení cest a silnic.

Plody: Velké až velmi velké, zploštělého pětihranného tvaru, hrany porušují oblast plodu. Kalich je velký, pootevřený, v široké, poměrně hluboké kališní jamce. Stopka je krátká silná, vyrůstá z hluboké široké, rzivé jamky stopečné. Slupka je pevná, zdrsňelá, světle zelená, ve zralosti žlutá, s tlumeným začervenalým líčkem a charakteristickými hvězdičkovitými, rzivými lenticelami. Dužnina je žlutobílá, pevná, šfavnatá, chuti sladce navinulé, příjemně kořenité, renetovité, výborné.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je malá, žádá teplé a chráněné polohy. Velmi náročná odrůda, daří se pouze v přiměřeně vlhkých, hlubokých a úrodných půdách. V nadměrném vlhku trpí mrazovým poškozením a rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, pokud možno co nejpozději, jinak hodně vadne. Konzumně dozrává v prosinci, vydrží do dubna, vyžaduje vyšší vlhkost vzduchu. Je to především stolní odrůda, hodí se dobře i na sušení, výrobu vína a povidel.

KARDINÁL ŽIHANÝ (ŠÁLOVÉ)

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda neznámého původu. Dříve značně rozšířená a oblíbená ve všech našich krajích, nazývaná jako 'Štrůdlové' nebo 'Funtové'.

Strom: Roste bujně, vytváří širokou korunu s převýslými větvemi. Ve školce roste křivě, je vhodné použít mezišlechtění. Dožívá se vysokého věku. Nejčastěji se pěstuje ve tvaru vysokokmene. Pro svoji rozložitou korunu se nehodí pro stromořadí a veřejná místa.

Plody: Velké až velmi velké, měnlivého tvaru, kuželovité i zploštělé, převážně hranaté. Typickým znakem je tříhrannost plodu. Kalich je uzavřený, malý, nachází se v širší i hlubší

jamce. Stopka je silná, krátká, pevná. Slupka je tenká, hladká, ožíněná, lesklá, později mastná. Základní žlutobílá barva je ohnivě červeně mramorovaná a žíhaná. Dužnina je žlutobílá, měkká, šfavnatá, chuti sladce nakyslé, méně dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, strupovitostí ani padlím příliš netrpí. Nenáročná odrůda, daří se dobře ve vyšších a drsnějších podmínkách, na stanovištích chráněných před větry. Na půdu neklade vysoké nároky, v suchu více červíví.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se začátkem září, dozrává koncem října, z vyšších poloh ji lze skladovat až do ledna. Použití má především jako kuchyňské jablko, hodí se i na moštování, výrobu vína a destilátů.

KASELSKÁ RENETA

Původ a rozšíření: Stará odrůda, pravděpodobně německého nebo holandského původu, značně rozšířená byla zejména v Německu, odkud se dostala do Čech.

Strom: Roste středně bujně, zdravě a vytváří středně velkou, vysoko kulovitou korunu. Dosahuje dlouhého věku. Plodí středně brzy, hojně, střídavě. Hodí se pro výsadbu do velkých domácích zahrad, polních sadů, pastvin, ale i podél cest a silnic. Pěstuje se na kmenných tvarech, jako vysokokmen nebo polokmen, na zákrsky se hodí méně.

Plody: Středně velké až velké, kulovitého až mírně zploštělého tvaru, pravidelné. Obě poloviny jsou nestejně. Kalich je uzavřený, malý, nachází se v široké, středně hluboké kališní jamce. Stopka je delší, často přihnuta, vyrůstá z úzké, hluboké a rzivé stopečné jamky. Barva slupky bývá zelená, překryta tmavou až světlou červení, vytvářející žíhání nebo rozmytou červeně. Drobná rez je rozptýlena po celém povrchu plodu. Dužnina je nažloutlá, pevná, chuti navinulé s jemnou kořenitostí, dobré.

Odolnost a náročnost na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, strupovitostí trpí silněji, padlím středně. Roste téměř ve všech podmínkách, vyjímaje stanoviště nejvyšší a nejdrsnější. Vhodná jsou místa chráněná před severními a východními větry. Dobře roste v půdách těžších, humózních a vlhčích, v mokru trpí rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v první polovině října, konzumní zralosti dosahuje v únoru a vydrží do června. Odrůda je vhodná zejména pro výrobu moštu a jablečného vína, i jako stolní odrůda s dlouhou skladovatelností.

KNÍŽECÍ ZELENEJ

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda, pravděpodobně slovanského původu, z Balkánu. U nás byla více rozšířena na Moravě, zejména na Vyškovsku v okolí Pustiměře.

Strom: Roste velmi bujně, zdravě a vytváří vysoce kulovité, později plošší a slabě převísle koruny. Dosahuje vysokého stáří. Plodí později, potom velmi hojně, poměrně pravidelně. Pěstuje se výhradně jako vysokokmen, doporučuje se do stromořadí, na louky, pastviny i pro domácí a polní sady.

Plody: Středně velké, ploše kulovité, zdánlivě vyšší, bez výrazného zhranatění, pravidelné. Charakteristický je uzavřený, povrchový kalich s velkými vztyčenými úšty. Kališní jamka je mělká, jemně žebérkatá. Stopka je různě dlouhá i silná, většinou krátká a tenká, vyrůstá z hlubší, nepatrně šedě rzivé jamky. Slupka je tenká, jemná, polomastná, dlouho zelená, na sluneční straně se někdy vytvoří nevýrazné červenohnědé líčko. Po celém plodu jsou roztroušeny hvězdčité rzivé lenticely. Dužnina je nazelenalá, tuhá, šfavnatá, dlouho kyselá, později sladce nakyslá, bez výrazné kořenitosti a vůně.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, stromy se hodí dobře i do vyšších, drsnějších poloh, i na větrná stanoviště, protože ovoce nepadá. V uzavřených

polohách a vlhku trpí silně strupovitostí. Na půdu je zcela nenáročná, daří se dobře v půdách sušších i vlhčích, snáší zatrávnění. Vhodná pro extenzivní výsadby.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se co nejpozději, dozrává v prosinci a lze ji uchovat až do června. Je to především hospodářské jablko, vhodné k průmyslovému zpracování, na výrobu vína a na sušení.

KOŽENÁ RENETA PODZIMNÍ

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda neznámého původu, rozšířená po celé Evropě, na Moravě byla hojně rozšířena pod lidovými názvy 'Kožůšek' či 'Kožené jablko'.

Strom: Roste bujně a vytváří mohutnou, poněkud zploštělou korunu. Vytváří pevnou kostru a dožívá se dlouhého věku. Plodí později, středně, ob rok hojněji. Pěstuje se převážně jako vysokokmen v domácích sadech a zahradách, může být použita i pro osázení širokých cest a silnic.

Plody: Středně velké až velké, kulovité i mírně tupě kuželovité, většinou nenápadně pětihranné, čímž se odlišuje od podobné odrůdy Kožená reneta zimní. Kalich je velký, otevřený či pootevřený, sedí v mělké a široké jamce. Obkalší je žebernaté. Stopka je krátká a silná a vyrůstá z hluboké a široké stopečné jamky. Slupka je silná, světle zelená, většinou zcela překryta ryzostí, nikdy nebývá na rozdíl od Kožené renety zimní červeně zardělá. Dužnina je bílá až nazelenalá, velmi jemná, kyprá, šfavnatá, chuti navinule sladké, částečně kořenité, velmi dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, strupovitostí trpí středně, padlím málo. Velmi vhodná odrůda do vyšších a vlhčích poloh, žádá těžší a dostatečně hluboké půdy, v lehkých půdách má příliš mnoho odpadu. V teplých polohách je ovoce drobnější, trpí více červivostí a má kratší dobu skladovatelnosti.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se od poloviny září, protože předčasně opadá, uzrává v říjnu a vydrží do ledna. Je náročná na skladování, vadne a otlačená místa podléhají hnilobě. Kromě přímého konzumu se výborně hodí na sušení, výrobu vína a povidel.

KOŽENÁ RENETA ZIMNÍ

Původ a rozšíření: Stará odrůda pravděpodobně z Francie, kde byla známá již v polovině 17. století, rozšířená po všech evropských zemích, u nás se hojně pěstovala ve všech krajích. Říká se jí také 'Reneta kožená šedá' nebo prostě 'Koženáč'.

Strom: Roste bujně, později středně bujně. Vytváří mohutnou, vysokou a širokou, kulovitou korunu, spíše řídkou. Plodí pozdě, hojně ale střídavě. Hodí se dobře do polních sadů a na pastviny, i do širokých stromořadí. Pěstuje se hlavně jako vysokokmen.

Plody: Středně velké, zploštěle kulovité, pravidelné. Kalich je zpravidla uzavřený, úšty zůstávají dlouho zelené, kališní jamka je mělká a prostorná. Stopka je krátká, vyrůstá z úzké a hluboké jamky. Slupka je silná, šedozeleňá, překrytá světlou nebo šedou rží, na sluneční straně bývá někdy načervenalá. Dužnina je žlutavá, jemná, šfavnatá a má velmi dobrou renetovitou chuť, sladce navinulou, kořenitou.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je menší, strupovitostí netrpí. Daří se nejlépe v teplých a středních polohách, kde plně dozrává, má totiž dlouhou vegetační dobu. Půdu žádá hlubokou, výhřevnou, spíše vlhčí. V suché půdě bývá ovoce drobné, ve vlhku strom trpí rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, pokud možno co nejpozději. Konzumní zralosti dosahuje v prosinci a vydrží až do léta, často však vadne. Je to stolní odrůda, vhodná také na sušení.

KRASOKVĚT ŽLUTÝ

Původ a rozšíření: Pochází z Ameriky z konce 18. století, kde byla v minulosti značně rozšířena. Odtud byla zavedena do Evropy, u nás rozšiřována v 90. letech minulého století.

Strom: Roste středně bujně, tvoří široce pyramidální korunu s převislými větvemi. Ve školce roste křivě, proto je lépe použít mezišlechtění. Charakteristickým znakem je podlouhlý světle zelený list. Plodí poměrně brzy, středně, později střídavě. Hodí se pro pěstování ve tvaru vysokokmene, polokmene i zákrsku. Má svoje uplatnění ve velkých zahradách a polních sadech, nehodí se k silnicím.

Plody: Velké, nepravidelně kuželovité, výrazně zhranatělé, zvláště v kališní části. Kalich je uzavřený, umístěn v hluboké, úzké kališní jamce. Stopka je tenká, dlouhá. Jamka stopečná je hluboká, úzká, často prorezivělá. Slupka je zelenožlutá, jemná, hladká, na povrchu jsou roztroušeny nahnědlé lenticely, charakteristické bývají i rzivé skvrny nacházející se na povrchu plodů. Dužnina je žlutobílá, kyprá, šfavnatá, nasládlé chuti s banánovou příchutí.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá. Náročná odrůda, vyžaduje teplé a chráněné polohy a půdy úrodné, mírně vlhké, s dostatkem vápna. V mokřích půdách a chladných polohách má sklon k rakovině. Trpí silněji strupovitostí i padlím, plody jsou náchylné k fyziologické skvrnitosti.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, ovoce nepadá, konzumně dozrává v prosinci, lze ji skladovat až do dubna. Je to především stolní jablko, použitelné i pro kuchyňské účely.

LANDSBERSKÁ RENETA

Původ a rozšíření: Pochází z Německa, Landsberku, vypěstována jako semenáč neznámého původu v roce 1850. Brzy se rozšířila téměř po celé Evropě, pěstovala se zejména v Německu, Polsku a Rumunsku. U nás je dosud hojně rozšířena téměř ve všech oblastech.

Strom: Roste zpočátku bujně, později středně bujně. Ve školce tvoří silné, rovné, zdravé kmeny, používala se i jako kmenotvorná. Tvoří kulovitou až široce kulovitou korunu, řidší. Dřevo je křehké a snadno se láme. Odrůdu lze dobře poznat podle světle zeleného zbarvení listů. Plodí brzy, často již na jednoletém dřevě, velmi hojně, střídavě. Pěstuje se zpravidla ve tvaru vysokokmene nebo polokmene, ale i ve tvaru zákrsku. Hodí se pro domácí a polní sady i do širších stromořadí.

Plody: Středně velké až velké, zploštěle kulovitého až zhranatělého tvaru. Existuje několik tvarově odlišných klonů. Kalich je pootevřený, nachází se ve středně hluboké a široké kališní jamce. Stopka je tenká, delší, vyrůstá z hlubší, charakteristicky paprskovitě rzivé jamky. Slupka je jemná, hladká, zelenožluté barvy, na sluneční straně bývá skořicově hnědé až načervenalé, hnědě tečkované líčko. Dužnina je žlutobílá, jemná, velmi šfavnatá, chuti sladce navinulé, kořenité, velmi dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je střední, strupovitostí i padlím trpí silněji. Na polohu není náročná, lze ji s úspěchem pěstovat i ve vyšších polohách, nejlépe na chráněných stanovištích. Nejlépe vyhovují přiměřeně vlhké, úrodné teplé půdy. Ve vlhkých studených půdách trpí rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se ve druhé polovině září, dozrává v listopadu a lze ji skladovat až do února. Vyžaduje šetrnou sklizeň i manipulaci, tenká slupka se velice snadno otláčí. Mimo

stolního použití slouží i pro výrobu kvalitních konzervářských výrobků. Vynikající odrůda na moštování.

MALINOVÉ HOLOVOUSKÉ

Původ a rozšíření: Naše původní česká odrůda, vznikla v Holovousích u Hořic v Podkrkonoší na konci 18. století. Rozšířená téměř ve všech našich krajích, zejména na Hořicku a Jičínsku.

Strom: Ve školce roste silně, ale poněkud křivě. Na stanovišti roste bujně a udržuje si dostatečné přírůstky i v plné plodnosti. Tvoří velké, kulovité, rozložené až převislé koruny. Pěstuje se převážně jako vysokokmen, hodí se pro polní sady i pastviny. Vyžaduje dostatečný prostor, nehodí se pro silniční stromořadí.

Plody: Střední až větší, pravidelné, kulovité až ploše kulovité, jen málo zhranatělé. Kalich bývá malý, většinou uzavřený s delšími ústy, sedí v mělké a široké, nápadně žebnaté jamce. Stopka je různě dlouhá, úroveň jamky vždy přesahuje. Charakteristickým znakem je zdužnatělý svalec ve stopečné jamce, který odklání stopku do strany. Slupka je velmi silná, lesklá, olivově zelená, kryta tmavě karmínovou červení. Někdy bývají plody ojiněné. Dužnina je smetanově bílá, pod slupkou narůžovělá, křehká, jemná, velmi šfavnatá, příjemně voní. Chuť je navinule sladká s malinovou příchutí, výborná.

Odolnost a náročnost na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, k strupovitosti je středně náchylná. Zvláště v teplejších oblastech trpí předčasným opadem plodů, kterou podle některých autorů způsobuje zvláštní forma padlí. Hodí se proto více do chladnějších a vlhčích poloh. Vyžaduje chráněnou polohu. Nejlépe vyhovují střední hlinité až těžší půdy. Je značně odolná proti rakovině.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se začátkem října, dozrává koncem října a lze ji skladovat do ledna. Nejlepší chuť mívá kolem Vánoc. Používá se jako stolní ovoce, pro vysokou šfavnatost je velice způsobilé na moštování.

MALINOVÉ HORNOKRAJSKÉ

Původ a rozšíření: Pochází pravděpodobně z Holandska, původ však není zcela jistý, objevuje se v druhé polovině 18. století. Byla pěstována po celé střední Evropě, u nás byla rozšířena po celém území, zvláště pak v Podkrkonoší a v severozápadních Čechách.

Strom: Ve školce roste slabě a křivě, je proto lépe použít mezištěpování. Po výsadbě roste zdravě, slaběji. Plodit začíná středně brzy a udržuje si pravidelnou plodnost, nepřeplozuje a nestřídá. Udržuje si růst a poměr v optimálním poměru, nevyžaduje zmlazování. Vytváří kulovité až široce kulovité koruny, značně zahuštěné, s převislými větvemi. Nejlépe se hodí do polních a domácích sadů jako vysokokmen, méně k silnicím, protože v pozdějším věku vytváří širokou a rozložitou korunu. Nehodí se pro přísně vedené tvary, protože plodí na dlouhém dřevě.

Plody: střední až velké, velikostně vyrovnané, variabilní, vysoce kulovité až tupě kuželovité, nepravidelně ploše žebnaté. Plody jsou charakteristické nízkou specifickou hmotností. Kalich je zavřený, zelenavý, ústy vzpřímené. Kališní jamka užší, středně hluboká, žebnatá. Stopka je středně dlouhá až kratší, na bázi výrazně rozšířená, vyrůstá z hluboké a úzké, jemně paprscitě rzivé stopečné jamky. Slupka je hladká, matně lesklá, téměř zcela zastřená rudou červení s prorážejícími tmavšími pruhy. Celý plod je nápadně fialově ojiněný. Dužnina je nazelenale bílá, pod slupkou narůžovělá, jemná, spíše sušší, později měkká až vatovitá. Chuť je velmi dobrá, aromatická, navinule sladká.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, proti strupovitosti a padlí je menší. Bývá napadána puklicí švestkovou. Vyhovují středně úrodné půdy, dobře se daří ve vyšších podhorských polohách s vysokou relativní vzdušnou vlhkostí a s dostatkem

slunečního záření. Studené a mokré půdy v uzavřené poloze jsou nevhodné, trpí zde rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se koncem září až začátkem října. Plody je třeba mírně podtrhnout, příliš brzy sklizené ovšem vadnou. Plody větrem padají. Zraje v listopadu a vydrží do konce prosince i déle. Snadno přezrává, moučnatí a ztrácí dobrou chuť. Je to především stolní jablko, k sušení se nehodí.

MATČINO (NONETIT)

Původ a rozšíření: Pochází z USA, ze státu Massachusetts, popsáno v roce 1848. U nás byla odrůda dosti oblíbená.

Strom: V mládí roste středně silně, později slaběji. Vytváří vysoko kulovitou, později mírně rozložitou, řidší korunu. Větve vyrůstají v ostrém úhlu. Plodí později, středně, nepravidelně. Hodí se na kmenné tvary, kde je plodnější než na nízkých tvarech, nesnáší krátký řez. Hodí se do domácích a polních sadů a do zahrádek.

Plody: Střední až větší, tupě kuželovité, vyšší, nepravidelně žebnaté nebo hranaté, v kališní části výrazně kuželovitě sbíhavé, ve stopečné části zaoblené. Kalich je malý, uzavřený, téměř povrchový, kališní jamka nepatrná, drobně perličkovitě zhrbolená. Stopka je kratší, slabá, často u báze silně zdužnatělá, vyrůstá z širší a mělké, miskovité stopečné jamky. Někdy bývá zavalena masitým svalcem. Slupka je hladká, pololesklá, mírně mastná. Základní barva zpočátku špinavě zelená, později tmavě žlutá s oranžovým nádechem, z větší části překryta mramorovanou a tečkovanou červení, typickou zvláště v okolí kalichu. Dužnina je žlutá, křehká, šfavnatá, chuť sladké, silně aromatické, výborné.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je malá, proti strupovitosti vysoká. Padlím trpí středně. Náročná odrůda, nejlépe se daří ve středních polohách, žádá dobré jabloňové půdy. V suchém a teplém prostředí trpí padlím, je silněji napadána obalečem jablečným a plody opadávají.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se koncem září, plody je třeba mírně podtrhnout. Konzumní zralosti dosahuje v říjnu, vydrží do prosince i déle. Rychle přezrává a moučnatí. Je to především stolní odrůda vynikajících chuťových vlastností.

MÍŠEŇSKÉ

Původ a rozšíření: Velmi stará odrůda, pravděpodobně českého původu, název možná pochází od zaniklé obce Míšeň u Českých Budějovic. Pěstovala se v českých zemích po staletí (již v 15. století), nyní se vyskytuje již jen zřídka ve starých panských zahradách. Známa je i v sousedním Německu, v Polabí, kam ji pravděpodobně přinesli čeští exulanti po bitvě na Bílé hoře, stejně jako odrůdu Gdánský hranáč.

Strom: Roste středně bujně až slaběji, pomalu, avšak vytváří mohutné, kulovité, husté koruny se silnými kosterními větvemi. Plodí velice pozdě, většinou málo. Pěstuje se pouze jako vysokokmen, je vhodná do velkých sadů a širokých stromořadí.

Plody: Malé, kulovité až ploše kulovité, velikostně i tvarově vyrovnané, pravidelné. Kalich je otevřený, umístěn v mělké a široké, jemně prorezivělé jamce. Stopka je různě dlouhá i silná, vyrůstá z úzké, středně hluboké, rzivé jamky. Slupka je hladká, po otření lesklá, barvy žluté, na sluneční straně se vytváří červené líčko, některé plody bývají i žíhané. Charakteristickým znakem jsou rzivé bradavice a roztroušená rez. Dužnina je nažloutlá, hutná až tvrdá. Chuť je zajímavá, osobitě navinule sladká, dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, padlím a strupovitostí trpí středně. Daří se pouze ve kvalitních, úrodných, hlinitých půdách s dostatkem vápna. V suchých půdách plodí velice málo a krní.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se počátkem října, konzumní zralosti dosahuje koncem listopadu, vydrží až do dubna. Plody jsou odolné vůči otláčení, dobře se transportují a skladují, nehnilí. Dají se využít na sušení, k přípravě povidel a na výrobu ovocného vína.

ONTARIO

Původ a rozšíření: Pochází z Kanady, byla získána v roce 1820 šlechtitelem Arnoldem jako kříženec odrůd Wagenerovo x Northern Spy. Celosvětově rozšířená odrůda, u nás se začala pěstovat po roce 1910.

Strom: Ve školce rostou stromky slabě a nerovně. Po výsadbě na trvalé stanoviště tvoří menší, kulovité až pyramidální koruny, později v době plodnosti bývá koruna široce kulovitá až rozložitá. Plodí velmi brzy, často již ve školce, výrazně střídavě, celkově úrodná odrůda. Hodí se pro pěstování spíše na nižších tvarech. Vysazuje se do domácích zahrad a zahrádek.

Plody: Velké až velmi velké, zploštělé, stejnoměrně široce hranaté. Výrazné zhranatění se táhne od jamky kališní k jamce stopečné. Kalich je uzavřený, sedí v hluboké, prostorné, jemně žebnaté kališní jamce. Stopka většinou kratší, na bázi ztlustlá, nachází se v hluboké a široké, mírně rzivé stopečné jamce. Slupka je pevná až kožovitá, hladká, lesklá, nepatrně mastná, základní barva zpočátku zelená se zráním mění na slámově žlutou. Červená krycí barva vytváří mdlé, rozmyté, karmínově červené líčko. Typické je namodralé ožínění. Dužnina je nažloutlá, měkká, velmi šťavnatá, má vyšší obsah vitamínu C. Chuť je osvěživě navinulá, bez kořenitosti, méně dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je malá, strupovitostí trpí méně, padlím silně. Náchylná k rakovině. Nesnáší příliš teplé ani drsné polohy, nejlépe se daří ve středních, slunných polohách. Půdy vyžaduje propustné, přiměřeně vlhké, výživné, humózní. Nevhodné jsou půdy kamenité, šterkovité, suché.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se v druhé polovině října, co nejpozději, nemá se podtrhnout, vybarvuje později. Při sklizni vyžaduje zvláštní opatrnost, plody se snadno otláčí. Konzumně dozrává v lednu, vydrží skladována do května. Upotřebení má především pro kuchyňské zpracování.

PANENSKÉ ČESKÉ

Původ a rozšíření: Velmi stará česká odrůda, patřila v minulosti k jedné z nejrozšířenějších odrůd u nás. Pěstovala se i v sousedním Polsku a Německu. V tuzemsku byla někdy označována jako 'Kardinálka'.

Strom: Roste středně bujně, ve školce rovně, vytváří však slabší kmeny. Tvoří pravidelné, vznosné, široce kulovité koruny, ve stáří s mírně klopícími větvemi. V pozdějším věku je pro stromy typické samozmlazování v podobě vlků. Plodí později, hojně a pravidelně. Pěstuje se pouze na kmenných tvarech, nejlépe jako vysokokmen a polokmen. Hodí se do polních sadů a na pastviny, k osázení mezí. Výborná odrůda pro stromořadí a do alejí.

Plody: Malé, nejvýše střední, zřídka středně velké, spíše kuželovitého i kulatého, poměrně pravidelného tvaru. Kalich je zavřený i pootevřený, s úšty dlouhými, vzpřímenými, sedí v hlubší, úzké, žebnaté jamce. Stopka je středně dlouhá, dosti silná, vyrůstá z hluboké, parskovitě rzivé jamky. Slupka je jemná, hladká, lesklá, téměř zcela překryta karmínovou červení, některé plody mohou být i žíhané. Charakteristické jsou rzivé bradavice. Dužnina je čistě bílá, jemná, mírně šťavnatá, chuť příjemná, sladce navinulá, typické kořenité vůně.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, strupovitostí ani padlím netrpí. Vyžaduje otevřenou vzdušnou polohu. Dobré výsledky poskytuje i ve vyšších polohách, hodí se pro severní, západní, severovýchodní i severozápadní svahy. Půdu vyžaduje těžší, vlhčí, patřičně hlubokou a úrodnou. Půdy lehké, písčité, suché, nejsou vhodné pro pěstování. V mokřích půdách trpí rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se do poloviny září, konzumně dozrává v listopadu a vydrží až do dubna. Ovoce předčasně silně padá, otláčená místa však nepodléhají hnilobě, pouze zkorkovatí. Velice dobře se skladuje. Plody mají všestranné použití, jako ovoce stolní i hospodářské, výborně se hodí na moštování, k sušení a na výrobu vína.

PARKEROVO

Původ a rozšíření: Pravděpodobně pochází z Anglie, známá již počátkem 19. století. Rozšířila se po celé Evropě. U nás se jí často lidově říká 'Koženáč'.

Strom: Roste středně bujně, později slabě a vytváří vysokou kulovitou nebo rozložitější korunu. Plodí brzy, velmi hojně, pravidelně. Hodí se pro pěstování do polních sadů, velkých zahrad, ale i do alejí, k cestám a silnicím. Vhodným tvarem je vysokokmen, polokmen i volně rostoucí zákrsek.

Plody: Střední velikosti, kulovité, ke kalichu zúžené, poměrně pravidelného tvaru. Svým tvarem připomíná odrůdu Kožená reneta podzimní, ta je však většinou v průřezu pětihránná. Kalich je uzavřený, kališní jamka je široká, mělká, stopka bývá kratší a je umístěna v úzké, hluboké stopečné jamce. Slupka je jemně rzivá, světle skořicové barvy, poměrně tenká a citlivá na poškození. Dužnina je velmi jemná, šfavnatá, nazelenalé barvy, chuti sladce navinulé, renetovité, výborné.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je střední, strupovitostí a padlím příliš netrpí. Hodí se spíše do vlhčích a chladnějších oblastí. V teplých suchých polohách bývá ovoce drobné a trpí opadem. Pro pěstování je vhodnější vlhčí, humózní půda. Nevhodné jsou písčité šterkovité suché půdy.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se polovině října, dozrává v prosinci, vydrží mnohdy až do dubna. Vyžaduje uskladnění při vyšší vlhkosti, snadno vadne. Vynikající stolní odrůda, menší plody je vhodné moštovat.

PARMÉNA LETNÍ

Původ a rozšíření: Prastará odrůda původem pravděpodobně z Anglie, kde byla známa již ve 2. polovině 16. století. U nás se vyskytuje jen vzácně.

Strom: Roste středně bujně a vytváří poměrně hustou, vysoko jehlancovitou korunu. Rychle stárne, vyžaduje zmlazování. Plodí brzy, středně, nepravidelně. Pěstuje se v libovolném tvaru, hodí se výborně pro domácí zahrádky. Lze ji využít i pro výsadby do stromořadí, protože vysoká koruna nepřekáží.

Plody: Střední velikosti, podobají se odrůdě Parména zlatá zimní, jsou tupě kuželovitého tvaru, někdy více kulovité. Kalich je pootevřený a sedí v mělké kališní jamce. Stopka je silná a dužnatá, vyrůstá z nehluboké rzivé jamky. Slupka je jemná ale pevná, zelenožlutá s nevýrazným hnědočerveným líčkem, na sluneční straně lehce žíhaným, po celém plodu jsou roztroušeny znatelné bílé lenticely. Dužnina je nažloutlá, jemná, šfavnatá. Chuť je navinule sladká, renetovitá, výborná. Patří k nejchutnějším podzimním odrůdám.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, je velmi vhodná pro pěstování ve vyšších polohách. Strupovitostí trpí středně, padlím více. Vyžaduje hluboké a humózní půdy, v suchých a mělkých půdách nenaroste kvalitní ovoce.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v první polovině září, asi 14 dní před úplným dozráním. Dozrává brzy po sklizni a vydrží do listopadu, z vyšších poloh i o něco déle. Je to kvalitní podzimní odrůda, využitelná zejména ke konzumaci v čerstvém stavu.

PARMÉNA ŠARLATOVÁ

Původ a rozšíření: Pochází z Anglie, kde vznikla asi na konci 18. století. U nás není příliš rozšířena, známa je pod lidovým pojmenováním 'Pruháč'.

Strom: Roste slaběji, ve školce je lépe použít mezišlechtění. Korunu vytváří středně velkou, nízkou, širokou a hustou. Plodí brzy, hojně, pravidelně. Hodí se hlavně pro domácí zahrady a zahrádky ve všech tvarech, zejména jako polokmen. K silnicím se nehodí.

Plody: Střední velikosti, kulovité až tupě kuželovité, pravidelné, kalich je pootevřený a sedí v hluboké a široké jamce. Silná stopka vyrůstá z hluboké a úzké jamky, která je zřídka prorezivělá. Slupka je po ořtení lesklá, jinak modře ořněná. Základní barva je kryta šarlatově červenou krycí barvou s rudým žháním. Dužnina je žlutavá, velmi jemná, šfavnatá, chuť velice delikátní, navinule sladké, kořenité, velmi dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, strupovitostí trpí silně. Roste dobře ve středních a teplých polohách. Suché prostředí jí svědčí lépe než vlhčí a studené. Půdu žádá sušší, výživnou, je náchylná k rakovině.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v 1. polovině září, alespoň týden před úplným dozráním. Konzumní zralosti dosahuje brzy po sklizni, vydrží do listopadu, z vyšších poloh do prosince. Pozdě sklizené rychle moučnatí a ztrácí na kvalitě. V optimální zralosti se řadí k velice chutným podzimním odrůdám. Používá se výhradně jako stolní jablko.

PARMÉNA ZLATÁ ZIMNÍ

Původ a rozšíření: Pochází pravděpodobně z Anglie, patří mezi nejstarší odrůdy. Rozšířila se velmi rychle téměř do všech zemí. U nás je velmi často lidově označována jako 'Zlatá reneta'.

Strom: Roste v mládí bujně, rovněž ve školce vytváří silné, rovné, zdravě rostoucí výpěstky. Na stanovišti v růstu ustává z důvodu vysoké plodnosti. Vytváří menší, kulovitou korunu, vyžaduje pravidelné zmlazování. Plodí brzy, hojně, při dobré agrotechnice pravidelně. Pěstuje se všech kmenných tvarech. Jako vysokokmen je velice vhodná k osázení cest a silnic.

Plody: Středně velké, tupě kuželovité, tvarově vyrovnané, jen málokdy plochá žebra naruší oblast plodu. Kalich je charakteristicky otevřený, nápadně nazelenalý, nachází se v široké, mělké, pravidelně kroužené jamce. Stopka je krátká, silná, vyčnívá z jemně rzivé stopečné jamky. Slupka je hladká, suchá, základní barva ve zralosti zlatožlutá, překryta oranžovým líčkem a slabým červeným žháním. Typické jsou rzivé bradavice. Dužnina je bělavě žlutá, hutná, později křehká, sladce navinulá, s výraznou renetovitou příchutí, velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je střední až malá, trpí strupovitostí a padlím. Hodí se do teplých poloh, mohou být i vyšší, ale chráněné. Nesnáší polohy s nárazovými severními větry. Vyžaduje půdu humózní, výživnou, ať již lehčí písčitou, či těžší jílovitou. Na půdách extrémních je pěstování krátkodobé, v mokré, těžké půdě silně trpí rakovinou.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se během září, plody před sklizní, zejména v suchém podzimu, silně padají. Konzumně dozrává v říjnu, lze ji skladovat do února. Je to především stolní odrůda.

PEASGOODOVO

Původ a rozšíření: Pochází z Anglie. Byla vyšlechtěna Peasgoodem, pravěpodobně ze semene odrůdy Car Alexander. Pěstuje se od roku 1872, u nás hlavně v zahrádkách, kde nahradila odrůdu Car Alexander.

Strom: Roste velmi bujně a tvoří vysoké, později široké, rozložené až převislé, řídké koruny. Plodí brzy, dosti hojně, střídavě. Odrůdu lze pěstovat jako polokmen či vysokokmen, plodí však později. Hodí se zejména na slabě vzrůstné podnože do zahrádek jako zákrssek či na přísné tvary. K silnicím se pro mohutné koruny s klopícími větvemi nehodí.

Plody: Velmi veliké, podobné odrůdě Blenheimská reneta, ploše kulovité, bez nápadného zhranatění, pravidelné. Typickým znakem je velký, široce otevřený kalich s krátkými širokými ušty. Kališní jamka je mělká, široká a hladká. Stoka je krátká, nepřechází úroveň jamky, která je dost hluboká, narezavělá. Slupka je jemná, hladká a matná, nevýrazně červeně pruhovaná a mramorovaná. Roztroušeně se objevují četné bělavé lenticely, jemná rez i bradavky. Dužnina je žlutobílá, jemná, křehká až měkká, velmi šťavnatá. Chuť je sladce navinulá, příjemně kořenitá, dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, strupovitostí příliš netrpí, je velmi odolná vůči padlí. Je silně náchylná k monilióze, plody často hnijí již na stromě. Nedaří se v chudých a suchých půdách, v půdách příliš bohatých zase trpí křenčením, v mokru silně rakovinou. Nenáročná na polohu, daří se v teplých i chladnějších oblastech, nutno vysazovat do chráněných poloh.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se koncem září, podtrženo vadne a dostatečně nevybarví. Dozrává v říjnu a vydrží do konce listopadu, z vyšších poloh i déle. Používá se k přímému konzumu v čerstvém stavu, lze využít i v kuchyni. Je to výstavní jablko.

PRŮSVITNÉ LETNÍ (SKLENĚNÉ ŽLUTÉ)

Původ a rozšíření: Stará ruská odrůda, která se v polovině 19. století dostala přes Francii do západní Evropy. V našich zemích se počalo s pěstováním od konce 19. století, odrůda je velmi hojně rozšířena ve všech oblastech a známa pod různými lidovými názvy, např. 'Žňuvky', 'Jakubky' či 'Hanušky'.

Strom: Ve školce roste bujně, na trvalém stanovišti středně bujně, v dospělosti růst ustává a je třeba strom zmlazovat. Rychle stárne. Korunu vytváří menší, zpočátku široce kuželovitou, později se větve rozkládají. Plodí velmi brzy, mnohdy již ve školce, často rozdílně, zpravidla ob rok hojně. Celkově je odrůda úrodná. Nejlépe se hodí na vzrůstné podnože a vyšší tvary, na slabě rostoucích podnožích se brzy vyčerpá. Osvědčuje se jako vysokokmen a polokmen do polních sadů a pastvin, je to velice vhodná odrůda do domácích zahrad a zahrádek.

Plody: Velikostně i tvarově jsou velice nevyrovnané, většinou střední velikosti, kulovité až tupě kuželovité, často nápadně žebnaté až kalvilovité. Charakteristickým znakem je ostrý šev táhnoucí se po celé délce plodu. Poměrně velký, uzavřený kalich je umístěn v mělké, perličkovitě zhrbolené jamce. Stopka je tenká a dlouhá, vychází z hlubší, slabě prorezavělé jamky. Slupka je tenká, voskově světle zelená, ve zralosti žlutá, ojíněná, jen zřídka na sluneční straně slabě ožehlá. Silně se otláčí. Dužnina je bílá až slabě nazelenalá, jemná, šťavnatá, vyznačuje se typickou vůní. Chuť je sladce navinulá, zpočátku kyselá, osvěžující. Dužnina po rozkrojení brzy hnědne.

Odolnost a nároky na prostředí: Proti mrazům je vysoce odolná, nenamrzá ve dřevě, proto bývala dříve používána i jako kmenotvorná odrůda nebo jako odrůda vhodná pro přeroubování náročnějšími odrůdami. Trpí silně strupovitostí a v teplých polohách i padlím. Daří se ve všech polohách, i značně vysokých, na stanovištích před větry chráněnými. Půdy žádá vlhké a úrodné, v půdách suchých je ovoce drobné, v půdách zamokřených trpí strom silně rakovinou.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se koncem července až začátkem srpna a to před úplným dozráním, ne však příliš brzy, jinak zůstanou plody kyselé. Doporučuje se sklízet postupně, protrháváním. Plody před sklizní silně padají. Sklizňovou zralost určuje světlejší barva plodů, konzumní zralost nastává záhy po sklizni. Plody lze skladovat jen asi 2 týdny, rychle přezrávají a moučnatí. Velké plody mají sklon k praskání. Jako letní jablko má upotřebení především pro přímý konzum, velké plody lze využít pro kuchyňské zpracování, opad pro moštování.

REDEROVA RENETA

Původ a rozšíření: Pochází z Německa, byla vyšlechtěna v roce 1882 J. Rederem v Mellrichstadtu. U nás se vyskytuje ojediněle ve starých sadech.

Strom: Roste bujně, zdravě a vytváří velké, vzhledem kulovité koruny. Plodí brzy, často již ve školce, ob rok hojněji, téměř pravidelně. Může se pěstovat na všech tvarech, vhodná do domácích zahrad a sadů i silničních stromořadí.

Plody: Střední až větší, ploše kulovité, pravidelně kroužené. Kalich je velký, charakteristicky vždy široce otevřený, kališní jamka široká a mělká, pravidelně jemně ebrována. Různě dlouhá stopka vyrůstá z hluboké a široké, paprskovitě rzivé jamky. Slupka je hladká a lesklá, základní barva slámově žlutá, z větší části překryta sytě červenou, rozmytou krycí barvou s karmínovým žháním. Na povrchu se vyskytují šedé tečky i rzivé bradavky. Dužnina je žlutavě bílá, měkká, šťavnatá, chuti sladce navinulé, jen dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je vysoká, strupovitostí trpí málo, padlím středně. Méně náročná odrůda, vhodná i do vyšších poloh.

Sklizení a upotřebení: Sklízí se koncem září, dozrává brzy po sklizni, vydrží jen do konce října, brzy moučnatí. Je to stolní a především průmyslová odrůda. Hodí se velmi dobře na kompotování a sušení, bílá dužnina nehnědne.

RIBSTONSKÉ

Původ a rozšíření: Pochází z Anglie, z roku 1686 nebo 1688, vyrostla v zámecké zahradě v Ribstonu u Knaresboroughu (Yorkshire). Odtud se rozšířila po celé Evropě. U nás se pěstuje velmi dlouho, zejména na Valašsku jako 'Červený kožušek'.

Strom: Roste zpočátku velice bujně, tvoří mohutnou, širokou korunu, později s převládajícími větvemi. Vyžaduje delší řez. Plodí později, dost nejistě, střídavě. Pěstuje se ve tvaru kmenném, na nižší tvary se nehodí vzhledem k malé plodnosti, nesnáší řez. Vysazuje se nejčastěji do polních sadů a na pastviny. K silnicím se nehodí.

Plody: Středně velké až velké, široce kuželovité, značně nesouměrné, plochými žebry mírně zhranatělé. Kalich je malý, uzavřený, umístěn v široké, mělké kališní jamce. Stopka je krátká, slabá, vyrůstá z hlubší, šedě rzivé až šupinaté jamky. Rez se paprskovitě rozbíhá často až do poloviny plodu. Slupka je silná, polodrsná, žlutozelená, na sluneční straně bývá kryta hnědočervenou krycí barvou s karmínovým tmavým žháním. Dužnina je žlutavá, středně zrnitá, šťavnatá, chuti příjemně sladce navinulé, renetovité, velmi dobré.

Poloha a půda: Odolnost proti mrazu je dobrá, strupovitostí trpí středně, padlím slaběji. Náročná odrůda. Nejlépe roste ve vyšších a chladnějších oblastech, nehodí se do větrných poloh a do teplých suchých stanovišť. Pro pěstování jsou vhodné vlhčí, humózní, úrodné půdy, v suchých půdách stromy krnají a přinášejí drobné ovoce.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v 1. polovině října, dozrává v listopadu, lze ji skladovat do března. Snáší dobře i méně šetrnou manipulaci a transport. Snadno vadne, vyžaduje vlhčí skladování. Je to stolní odrůda, vhodná i na sušení a kuchyňské zpracování.

ŘEHTÁČ SOUDKOVITÝ

Původ a rozšíření: Pravděpodobně německá odrůda, v severním Německu pěstována již v 18. století. Je rozšířena v celé střední Evropě. U nás se nejvíce vyskytuje na severní Moravě. Je to stará odrůda, často označovaná jako 'Kozáry', 'Hrkáče' a 'Ovčí hubičky'.

Strom: Roste středně bujně až slaběji, tvoří vysoce kulovitou, později rozložitou korunu s převislými větvemi. Plodí středně brzy, téměř pravidelně. Žádá delší řez. Nejčastěji se pěstuje ve tvaru vysokokmene či polokmene. Hodí se do domácích a polních sadů, na pastviny a do stromořadí.

Plody: Středně velké, válcovitého, soudkovitého tvaru. Kalich bývá uzavřený, nachází se v mělké široké jamce, drobně žebernaté. Oblost plodu je nepatrně porušena plochými žebry. Stopka je slabá, tenká a dlouhá, nachází se v hluboké, úzké jamce s masitým svalcem. Slupka je hladká, pololesklá, světle žlutá, na sluneční straně s červeným žlhaním. Dužnina je žlutobílá, křehká, chuť navinule sladká s kořenitou příchutí, velmi dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu vysoká. Strupovitostí a padlím trpí slabě. Je náchylná k rakovině. Nenáročná odrůda na polohu, daří se i ve výše položených místech. Nehodí se však do větrných poloh, velké plody s dlouhou tenkou stopkou silně trpí opadem. Pěstuje se v půdách vlhčích, úrodnějších, na suchých stanovištích bývá drobné ovoce. Snáší zatrávnění.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v první polovině září, dozrává brzy po sklizni a vydrží do Vánoc. Plody mají sklon k vadnutí, brzy ztrácí svou typickou chuť a šťavnatost. Hodí se k přímému konzumu, k sušení, k výrobě povidel a vína.

SIGNE TILLISCH

Původ a rozšíření: Pochází z Dánska, kde byla vyšlechtěna v roce 1866 H. Tillischem v Bjerre u Horsenu. Neznámý semenáč. U nás se pěstuje hlavně v zahrádkách.

Strom: Roste středně bujně a vytváří koruny kulovité, středně velké. Dožívá jen středního věku. Nesnáší přísnější řez. Plodí poměrně brzy, hojně, ale střídavě. Strom se dobře pozná podle silných kosterních větví a nápadně světlejším odstínem listů. Hodí se pro pěstování na všech podnožích, ve tvaru kmenném, ale zejména pro volně rostoucí zákrsky.

Plody: Velké, ploše kulovité, výrazně žebernatého, kalvilovitého tvaru. Kalich je otevřený, kališní jamka úzká a hluboká, vystouplými žebry vroubená. Stopka je nestejně dlouhá, sedí v široké a hluboké paprskovitě rzivé jamce. Slupka je velmi jemná, lesklá, mastná, zelenožlutá, jen zřídka na sluneční straně se mdlým oranžovým líčkem. Dužnina je bílá až žlutobílá, jemná, křehká, šťavnatá. Chuť je navinule sladká, aromatická, vynikající.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, snáší i vyšší chráněné polohy. Náročná odrůda, žádá kvalitní jabloňové půdy, dobrou agrotechniku. Trpí silně strupovitostí, v suchých půdách padlím, velké plody mají sklon ke křenčení.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v první polovině září, konzumní zralosti dosahuje ihned po sklizni, vydrží do listopadu. Ovoce padá a silně se otláčuje. Uskladněno nevadne, ale ztrácí chuť. Používá se zejména jako stolní odrůda v čerstvém stavu.

SMIŘICKÉ VZÁCNÉ

Původ a rozšíření: Pochází pravděpodobně z bývalé zámecké zahrady ve Smiřicích u Hradce Králové, z roku 1870. Někdy se považuje za totožné s odrůdou Gallowayské. V zahraničí se nepěstuje, u nás nejvíce rozšířeno ve východních Čechách, na Litovelsku a na Šumpersku.

Strom: Roste bujně, tvoří velké, v mládí vzosné, později ploše kulovité, rozložitě, řídké koruny. Ve školce roste zdravě a rovně. Do plodnosti vstupuje později, plodnost bývá střídavá, ob rok hojnější. Hodí se pro pěstování kmenných tvarů i zákrsků. Není vhodnou odrůdou pro stromořadí, vysazovat se má do polních sadů a zahrad.

Plody: Velké až velmi velké, ploše kulovité, oblé, zřídka nenápadně ploše zhranatělé. Kalich je větší, otevřený, ušty šedě plstnaté, kališní jamka je malá, široká a mělká, drobně žebnatá. Stopka je krátká, silná, téměř zdužnatělá, umístěná v prostorné široké, středně hluboké, mírně prorezivělé jamce. Slupka je tužší, mírně zdrsňelá, pololesklá, citrónově žluté barvy, s charakteristickými, nápadnými, světle rzivými lenticelami. Někdy se vyskytují i rzivé bradavičky a nenápadné, skořicové líčko. Dužnina je bílá, hrubší, mírně zrnitá, šťavnatá, chuti sladce navinulé až nakyslé, dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá, chorobami netrpí, plody podléhají červivosti. Hodí se velmi dobře do svahovitých středních poloh. Půdu žádá vlhčí, výživnější. V extrémně suchých půdách poskytuje drobné a červivé ovoce.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v první polovině října, konzumně dozrává v prosinci, vydrží do března. Plody se hůře skladují, podléhají hnilobě a křenčení. Mají všestranné využití, dají se dobře sušit a zpracovávat na kompoty.

STRÝMKA

Původ a rozšíření: Původ je nejistý, snad vznikla v Porýní, kde byla silně rozšířena již na konci 18. století. Je rozšířena ve všech ovocnářských oblastech, i ve vyšších polohách. U nás se hojně vyskytuje v silničních stromořadích, zejména na Jičínsku.

Strom: Roste zpočátku bujně, později středně. Vytváří mohutnou, vzosnou, zpočátku vysoce kulovitou korunu, ve stáří větve mírně převisají. Vytváří silný zdravý kmen a dožívá se vysokého věku. Plodí pozdě, hojně, střídavě. Nejčastěji se pěstuje ve tvaru vysokokmene. Hodí se do polních sadů a otevřených zahrad, na louky a pastviny, též výborně do stromořadí.

Plody: Středně velké, vejčitého, soudkovitého až válcovitého tvaru. Kalich je větší, pootevřený, sedí v mělké, zhrbolené jamce. Stopka je krátká, vyrůstá z mělké a úzké, někdy mírně prorezivělé a svalcem zavalené stopečné jamky. Slupka je hladká, matně lesklá, suchá, silná. Základní barva je trávově zelená, na sluneční straně jasně červená, mramorovaná i žíhaná. Světlé lenticely jsou nápadné, hustě roztroušeny po povrchu plodu, zejména v kališní části. Dužnina je bílá nebo nazelenalá, hrubozrná, chuti nakyslé, bez vůně a aromatu, podřadnější.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, patří k nejotužilejším odrůdám. Štrupovitostí trpí středně, padlím velice málo. Snáší dobře i nejvyšší a nejdrsňější místa. Ve vyšších polohách však ovoce dostatečně nevyzrává. Půda pro pěstování má být hluboká, vlhčí, výživná. Nehodí se do půd suchých písčitých a kamenitých. V mokřích půdách trpí rakovinou.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se co nejpozději koncem října, konzumně dozrává v únoru, vydrží až do července. Není citlivá na poškození při sklizni a transportu. Velmi dobře se skladuje, nehnije. Je to především hospodářské jablko, vhodné na moštování, výrobu povidel, vína a destilátů.

SUDETSKÁ RENETA (JESENICKÁ RENETA)

Původ a rozšíření: Moravská odrůda, byla vypěstována zahradníkem Markem v Bludově koncem 19. století. Vznikla křížením semenáče (Ananasová reneta x Kanadská reneta) s

odrůdou Gdánský hranáč. U nás se nejvíce pěstuje na severní Moravě v oblasti podhůří Jeseníků.

Strom: Roste zpočátku silně, později velmi slabě. Vytváří menší, husté a uzavřené, ploše kulovité koruny. Velmi dobře obrůstá krátkým plodonosným dřevem, plodit začíná velice brzy, někdy již ve školce, plodí hojně a pravidelně. Patří k neplodnějším odrůdám. Pro vysokokmeny a polokmeny se doporučuje štěpovat v korunce. Hodí se pro všechny tvary, zvláště na zákrscích rodí pěkné ovoce. Nejlépe se hodí do zahrádek.

Plody: Střední až velké, zdánlivě vysoce kulovité až tupě kuželovité. V obrysu nepravidelně pětihranné. Kalich je většinou otevřený, sedí v hlubší, žebernaté jamce. Stopka je středně dlouhá, úroveň jamky přesahující, stopečná jamka je mělká, nepravidelná a rzivá. Slupka je polodrsná, zpočátku suchá, zráním se stává mastnou až lepkavou. Základní barva žlutá, na sluneční straně červeně žíhaná s vystouplými bělavými lenticelami. Ve stínu a na bujnějších podnožích se málo vybarvuje. Dužnina je žlutozelená, zrnitá, hrubší, velmi dobrá, sladce navinulá, s jemnou kořenitostí.

Odolnost a nároky na prostředí: Proti mrazům je značně odolná, strupovitostí trpí silně, padlím středně. Celkem nenáročná odrůda, velmi vhodná do vyšších poloh. Pro dobrý vývin plodů žádá půdy úrodné, zásobené vláhou a živinami, v přehnojených půdách však trpí křenčením.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se do poloviny října, nemá se nechat na stromě příliš dlouho, protože pak ztrácí na skladovatelnosti. Dozrává v listopadu až prosinci a vydrží do března. Přezrálé plody ztrácejí chuť a pěkné vybarvení. Má všestranné využití.

UŠLECHTILÉ ŽLUTÉ

Původ a rozšíření: Pravděpodobně vznikla v Anglii začátkem 19. století. U nás se dosud vyskytuje ojediněle ve starých sadech.

Strom: Roste středně bujně, tvoří ploše kulovitou, hustou korunu. Ve školce roste silně a rovně. Dosahuje dlouhého věku. Plodí později, středně, střídavě. Pěstuje se ve tvaru polokmene a vysokokmene, hodí se do polních sadů a zahrad. Lze pěstovat i na zákrscích.

Plody: Středně velké až velké, kulovitě zploštělé, pravidelně kroužené. Kalich je uzavřený s úšty kratšími, sedí ve velmi mělké, široké, perličkovitě zhrbolené jamce. Stopka je krátká, silná, umístěna ve středně hluboké, nápadně rzivé jamce. Slupka je jemná, lesklá, žlutozelená, v době zralosti citrónově žlutá, bez krycí barvy. Dužnina je bělavě žlutá, křehká, velmi šťavnatá, nasládlé kyselé, s kořenitou příchutí, méně dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je střední, strupovitostí trpí středně, proti padlí je značně odolná. Daří se téměř ve všech polohách, nejlepší výsledky se dosahují ve středních polohách, nesnáší suché, větrné stanoviště. Nemá zvláštní požadavky na půdu, snáší lehčí i těžší půdy, s ohledem na úrodnost a velikost plodů jsou vhodné půdy výživné.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině září, konzumně dozrává koncem října a vydrží do února. Výborně se hodí na kuchyňské zpracování, na sušení, moštování a výrobu vína.

VILÉMOVO

Původ a rozšíření: Pochází z Německa, pravděpodobně se jedná o semenáč 'Harbertovy renety' z roku 1864. Byla značně rozšířena v Německu a Polsku, u nás se hodně sázela do stromořadí.

Strom: Roste zpočátku velmi bujně, později středně. Vytváří velkou, vznosně kulovitou korunu a pěkný silný kmen. Dožívá se vysokého věku. Plodí velmi pozdě, hojně, téměř pravidelně.

Pěstuje se nejčastěji ve tvaru polokmene a vysokokmene. Hodí se do polních i zatravněných sadů, méně do stromořadí, přesto se tam v minulosti často vysazovala.

Plody: Střední až velké, ploše kulovité až vyšší. V kališní části jsou mírně žebnaté, u stopky pravidelně zaoblené. Kalich je většinou uzavřený i pootevřený, kališní jamka širší, jemně žebnatá. Stopka je krátká a silná, na stranu přihnuta, nachází se v široké, středně hluboké světle rzivé jamce. Slupka je hladká, někdy i jemně drsná, zlatožluté barvy, kryta krásnou živou pruhovanou červení s typickými bělavými lenticelami. Dužnina je nažloutlá, pevná, hrubozrnnější, šfavnatá, jen málo hnědne. Chuť je sladce nakyslá, v optimální zralosti velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je dobrá. Strupovitostí a padlím trpí středně. Vhodná odrůda pro střední a vyšší polohy, v suchých a teplých oblastech plody rychle přezrávají. Plastická odrůda, nejlépe se daří v těžších, vlhčích půdách. Suché půdy nesnáší, ovoce bývá velmi drobné. Na mokřích půdách trpí stromy rakovinou.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, konzumně dozrává v listopadu, vydrží do března, menší plody i déle, v závislosti na stanovišti. Velké plody rychle moučnatí a mají sklon ke křenčení. Používá se jako stolní odrůda, je velmi vhodná i na kuchyňské zpracování, kompotování a sušení.

WATERVLIETSKÉ MRAMOROVANÉ

Původ a rozšíření: Pochází z Belgie, kde byla nalezena jako semenáč na počátku osmdesátých let 19. století u obce Watervliet. U nás se pěstuje více v drsnějších podmínkách.

Strom: Roste v mládí silně, později středně, ve školce křivě. Vytváří vzosně kulovité až pyramidální, středně velké koruny. Dobře obrůstá krátkým plodonosným dřevem, žádá pravidelné zmlazování. Plodí středně brzy, hojně a téměř pravidelně. Hodí se pro pěstování na všech tvarech, zejména do domácích zahrad, ale i jako vysokokmen k silnicím. Na vyšších tvarech je však ovoce drobnější.

Plody: Střední, vysoce kulovité, tupými žebry jen málo zhranatělé, na temeni zkosené, specificky těžší. Kalich je střední, většinou pootevřený s úšty delšími, vzpřímenými, sedí ve středně hluboké a středně široké jamce, čisté nebo mírně rzivé, žebry vroubené. Stopka je delší, tenká, vyrůstá z úzké a hluboké jamky. Slupka je hladká, pololesklá, citrónově žlutá, z velké části překryta temně červenou barvou, charakteristické je nepravidelné světle rzivé mřížkování po celém povrchu plodu. Dužnina je pevná, nažloutlá, šfavnatá, chuti sladce navinulé, velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je velmi vysoká, rovněž proti strupovitosti, padlím trpí středně. Odrůda je velmi vhodná pro pěstování ve vyšších, chladnějších polohách s vlhčím klimatem. Žádá dobré jabloňové půdy.

Sklizeň a upotřebení: Sklízí se v polovině října, co nejpozději, když ovoce dostatečně vybarví. Konzumně dozrává v prosinci a vydrží až do května. Podtržené plody mají sklon k vadnutí. Plody nacházejí uplatnění jako ovoce stolní i hospodářské, jsou výborné pro moštování a na sušení.

WEALTHY

Původ a rozšíření: Pochází z USA, kde byla vyšlechtěna jako semenáč odrůdy Cherry Crab v roce 1869. U nás byla rozšiřována zejména v meziválečném období, v současné době je dosud hojně zastoupena zejména v podhorských oblastech.

Strom: Ve školce roste bujně, zdravě a nikdy nezmrzá. Odrůda byla dříve používána jako kmenotvorná. Na stanovišti růst postupně ustává, později strom žádá zmlazování. Vytváří

středně velké, vzosně kulovité, později až převislé, dost husté koruny. Plodí brzy, zpočátku pravidelně, později střídavě, celkově velmi úrodná odrůda. Hodí se na všechny tvary, zejména jako čvrtkmen a polokmen, do domácích zahrad a sadů.

Plody: Střední, kulovité až ploše kulovité, pravidelné, pěkně kroužené, tvarově velmi vyrovnané. Kalich je menší, uzavřený, sedí v hluboké a úzké jamce. Stopka je delší, tenká, umístěná v hluboké a široké, pravidelně nálevkovité, paprskovitě rzivé jamce. Slupka je hladká a lesklá, tenká, slámově žlutá, výrazně kontrastně červeně žíhaná, s nápadnými bílými lenticelami. Plody jsou slabě ojištěné a voní. Dužnina je nažloutle bílá, pod slupkou narůžovělá, velmi jemná, měkká, křehká a šfavnatá. Chuť je sladce navinulá, s malinovou příchutí, velmi dobrá.

Odolnost a nároky na prostředí: Vyznačuje se vysokou odolností proti mrazu, strupovitostí trpí středně, proti padlí je odolná. Velmi vhodná pro pěstování ve vyšších a drsnějších polohách, ovšem na stanovištích chráněných před větrem, plody snadno padají. Snese i mrazové kotliny. Na půdu nenáročná, v suchu je však ovoce drobné, více napadáno červivostí a předčasně padá.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se v polovině září, konzumně dozrává začátkem října, vydrží do Vánoc, z vyšších poloh výjimečně až do ledna. Jedno z nejlepších podzimních jablek, hodí se výborně k jídlu i na moštování.

Původ a rozšíření: Neznámého původu. Rozšířeno hlavně v Holandsku, Německu a Švýcarsku, u nás se vyskytuje ve výsadbách v severních Čechách.

Strom: Roste zpočátku bujně, brzy v růstu ustává. Vytváří korunu zpočátku úzce pyramidální, později mírně rozložitou. Žádá dobrý výchovný řez. Plodí velmi brzy, často již ve školce, hojně a pravidelně. Pro pěstování na vyšších tvarech se doporučuje štěpovat v korunce. Hodí se dobře na zákrsky.

Plody: Střední až velké, specificky těžké, vysoké, tupě kuželovité až válcovité, zvonkovité, zhranatělé. Kalich je velký, většinou uzavřený s delšími zelenými úšty, sedí v široké a hluboké jamce. Stopku má středně dlouhou, slabší, umístěnou v nepravidelné, hluboké, dlouho zelené jamce. Slupka je tužší, matně lesklá, citrónově žlutá, někdy se na sluneční straně objevuje malé mramorované líčko. Dužnina je bílá s nazelenalým nádechem, šfavnatá, chuti příjemně osvěživě nakyslé, dobré.

Odolnost a nároky na prostředí: Odolnost proti mrazu je malá, strupovitostí a padlím trpí středně silně. Hodí se do teplejších a středních poloh, kde spolehlivě vydrží a netrpí vymrzáním dřeva. Vyžaduje humózní a přiměřeně vlhkou půdu.

Sklizeň a upořebení: Sklízí se koncem října mezi posledními odrůdami, nepadá. Konzumně dozrává v lednu a vydrží do května. Výborně se skladuje, nevadne a nehnije. Používá se jako stolní odrůda, hodí se dobře na sušení.